

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут (факультет) Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра економіки праці та менеджменту

«До захисту в ЕК»

Директор інституту (декан факультету)

_____
(підпис)

Шеремет О.О.
(прізвище та ініціали)

«__» _____ 2020 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____
(підпис)

Березянюк Т.В.
(прізвище та ініціали)

«__» _____ 2020 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

зі спеціальності _____ 073 «Менеджмент» _____
(код та спеціальності)

освітньо-професійної програми «Менеджмент» _____

на тему: «Підвищення інвестиційної привабливості підприємства» _____

Виконав: здобувач 4 курсу, групи 5

Чабаненко Олександр Сергійович
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

Керівник: д. е. н., проф. Бурлуцька Світлана Владиславівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Рецензент _____ (підпис)
(прізвище та ініціали)

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній роботі немає запозичень із праць інших авторів без відповідних посилань.

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2020 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут навчально-науковий інститут економіки і управління

Кафедра економіки праці та менеджменту

Освітній ступінь бакалавр

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма «Менеджмент»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри економіки
праці та менеджменту

_____ Т.В. Березяню

“10” лютого 2020 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Чабаненко Олександр Сергійовичу

1. Тема проєкту (роботи): Підвищення інвестиційної привабливості підприємства.

Керівник проєкту (роботи): Бурлуцька С. В., д.е.н., професор;

затверджені наказом вищого навчального закладу від 10.02.2020 р № 109-КС.

2. Строк подання студентом проєкту (роботи): 05 червня 2020 р.

3. Вихідні дані до проєкту: законодавчі та нормативні акти, аналітичні та статистичні матеріали стосовно теми проєкту, бухгалтерська, статистична звітність та аналітичні матеріали філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

Розділ 1. Теоретичні та методичні основи інвестиційної привабливості підприємства.

Розділ 2. Оцінка інвестиційної привабливості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Розділ 3. Рекомендації щодо підвищення інвестиційної привабливості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Результати дослідження знайшли відображення в **16** рисунках та **26** таблицях ілюстративного матеріалу.

6. Дата видачі завдання: 10 лютого 2020 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Збір та вивчення джерел інформації для написання кваліфікаційної роботи. Складання бібліографії наукових джерел.	15.02.2020 р.	
2	Розроблення та затвердження плану роботи керівником кваліфікаційної роботи і керівником проектної групи	20.02.2020 р.	
3	Робота над вступом до кваліфікаційної роботи	25.02.2020 р.	
4	Підготовка першого розділу, висновків до нього та подання його керівнику	30.02.2020 р.	
5	Підготовка другого розділу, висновків до нього та подання його керівнику	30.03.2020 р.	
6	Підготовка третього розділу, висновків до нього та подання його керівнику	30.04.2020 р.	
7	Підготовка висновків до роботи та подання його керівнику	10.05.2020 р.	
8	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень керівника	20.05.2020 р.	
9	Остаточне оформлення роботи. Формування проекту доповіді, ілюстративного матеріалу. Погодження з керівником кваліфікаційної роботи	25.05.2020 р.	
10	Подання завершеної роботи на розгляд комісії з попереднього захисту	28.05.2020 р.	
11	Подання завершеної роботи на розгляд завідувачу кафедри та подача електронного варіанту роботи для перевірки на плагіат	05.06.2020 р.	
12	Захист кваліфікаційної роботи	Згідно графіку захисту	

Здобувач

_____

Чабаненко О. С.

_____

Керівник проекту (роботи)

_____

Бурлуцька С. В.

_____

АНОТАЦІЯ

У випускній роботі розглянуто і узагальнено існуючі теоретико-методичні засади підвищення інвестиційної привабливості підприємства. В роботі досліджено методи оцінювання інвестиційної привабливості підприємства, проаналізовано основні напрями підвищення інвестиційної привабливості діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей». В роботі виокремлено сутність інвестиційної привабливості та визначені теоретичні основи підвищення інвестиційної привабливості, розглянуте методичне підґрунтя оцінки інвестиційної привабливості підприємства.

На основі узагальнення результатів дослідження особливостей інвестиційної політики підприємства розроблено пропозиції щодо підвищення інвестиційної діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», запропоновано основні напрями підвищення її інвестиційної привабливості, зокрема, обґрунтовано необхідність впровадження логістичного відділу, а також визначено вплив запропонованого заходу на основні показники діяльності підприємства.

Випускна робота викладена на 100 сторінках (без урахування додатків), містить 26 таблиці, 16 рисунки.

Ключові слова: ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ, ІНВЕСТИЦІЇ, ІНВЕТОР, ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА, ПІДПРИЄМСТВО, ЕФЕКТИВНІСТЬ.

ABSTRACT

In the final work the existing theoretical and methodical bases of increase of investment attractiveness of the enterprise are considered and generalized. The methods of estimation of investment attractiveness of the enterprise are investigated in the work, the basic directions of increase of investment attractiveness of activity of branch of TDV "Yagotinsky butter factory" "Yagotynske for kids" are analyzed. The essence of investment attractiveness is singled out in the work and the theoretical bases of increase of investment attractiveness are defined, the methodical basis of an estimation of investment attractiveness of the enterprise is considered.

On the basis of generalization of results of research of features of investment policy of the enterprise offers on increase of investment activity of branch of TDV "Yagotinsky butter factory" "Yagotynske for kids" are developed, the basic directions of increase of its investment attractiveness are offered, in particular, necessity of introduction of logistics department main indicators of enterprise activity.

The final work is set out on 100 pages (excluding appendices), contains 26 tables, 16 figures.

Key words: INVESTMENT ATTRACTIVENESS, INVESTMENTS, INVESTOR, INVESTMENT POLICY, ENTERPRISE, EFFICIENCY.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	10
1.1. Сутність інвестиційної привабливості підприємства.....	10
1.2. Складові формування інвестиційної привабливості підприємства	14
1.3. Методичне підгрунття оцінки інвестиційної привабливості підприємства.....	18
Висновки до розділу 1	23
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ФІЛІЇ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» «ЯГОТИНСЬКЕ ДЛЯ ДІТЕЙ».....	25
2.1. Аналіз ринку молочної продукції.....	25
2.2. Загальна характеристика діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».....	28
2.3. Оцінка інвестиційної привабливості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»	40
Висновки до розділу 2	67
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ФІЛІЇ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» «ЯГОТИНСЬКЕ ДЛЯ ДІТЕЙ».....	69
3.1. Напрями удосконалення інвестиційної привабливості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».....	69
3.2. Обґрунтування доцільності впровадження відділу логістики на філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».....	76
3.3. Вплив запропонованого заходу на інвестиційну привабливість філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».....	84
Висновки до розділу 3	90
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	92

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	96
ДОДАТКИ.....	102

ВСТУП

На даному етапі розвитку одним з найпоширеніших та найефективніших джерел розвитку та розширення підприємств є залучення інвестицій. Саме інвестиційні ресурси відіграють найбільшу роль у складі залучених ресурсів підприємства. Тому дуже важливим для підприємства, як для об'єкта інвестування, є створення умов за яких інвестор вклав би свої кошти саме в це підприємство.

Актуальність теми полягає в тому, що в сучасних умовах розвиток будь-якого підприємства неможливий без інвестицій. Для підприємства, якому потрібно вливання капіталу з зовнішніх джерел, найважливішим завданням є підвищення інвестиційної привабливості. Тільки при її високому значенні підприємство отримає достатні кошти для функціонування, розширення виробництва, випуску нової продукції або зміни сфери діяльності (при продажу підприємства).

Метою написання даної роботи є висвітлення аспектів інвестиційної привабливості підприємства, методів її оцінки, інформаційного забезпечення, та факторів, що на неї впливають а також поглибити власні знання з цього питання.

Завданнями дипломної роботи є:

- Ознайомитися з сутністю інвестиційної привабливості підприємства та її теоретичними аспектами;
- Розглянути можливі методи оцінки інвестиційної привабливості підприємства.
- Проаналізувати ринок молочної продукції в Україні;
- Охарактеризувати діяльність філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»;
- Визначити відповідність філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» інвестиційно привабливому підприємству;
- Запропонувати та обґрунтувати напрями підвищення інвестиційної привабливості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Об'єктом дослідження є процес формування інвестиційної привабливості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних підходів та науково-практичних рекомендацій спрямованих на підвищення інвестиційної привабливості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Сферою застосування є філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Інформаційною базою дослідження слугували фактичні дані діяльності філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною основою дослідження є наукові концепції та теоретичні розробки вітчизняних та зарубіжних вчених.

Зокрема по даній проблемі за останні роки з'явилося досить багато робіт закордонних авторів, до числа яких відноситься Ван Хорн, Беренс В, Бирман Г., Шмидт С., Шарп У., Норкотт Д., Хавранек П. Однак умови й специфіка розвитку українського інвестиційного ринку не дозволяють з достатньою ефективністю використовувати закордонний досвід управління інвестиціями. Слід відзначити велику кількість робіт і українських авторів з питань та проблем інвестиційного менеджменту. Серед них можна відзначити: Бутко М., Олейнікова Л., Череп О., Олійченко І., Майорова Т., Докієнко Л. та інші. Однак часто вони багато в чому використовують закордонні підходи й методи без належної їхньої адаптації до умов вітчизняного інвестиційного ринку.

Інформаційні джерела. Для вирішення поставлених завдань використовувались законодавча база України, статистична, фінансова та оперативна звітність підприємства, статистичні матеріали Державного комітету статистики України, наукова та навчально-методична література, зокрема періодичні видання, аналітичні дослідження та фінансові звіти підприємства.

Робота складається зі змісту, вступу, теоретичного, аналітичного і проектного розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність інвестиційної привабливості підприємства

Без вкладання коштів діяльність підприємства є неможливою, тобто без залучення власних та залучених інвестиційних ресурсів. До того ж проблема залучення інвестиційних ресурсів вважається значущою на кожному етапі функціонування компанії: починаючи з етапу формування і завершуючи його ліквідацією. Підприємство, яке використовує залучені інвестиційні ресурси, має більш високі економічні можливості власного розвитку, а також можливості приросту економічної рентабельності, але більшою мірою створює економічну загрозу і небезпеку банкрутства, які збільшуються при підвищенні питомої ваги залучених коштів в сукупній сумі грошових коштів [23, с. 98].

Для отримання залучених інвестиційних ресурсів підприємство повинно відповідати ряду характеристик, тобто бути інвестиційно привабливим [38].

Інвестиційна привабливість підприємства – це комплекс характеристик його виробничої, комерційної, фінансової, адміністративної діяльності та специфіки інвестиційного клімату, що вказують на доцільність здійснення інвестицій в нього. Перемогу здобуває об'єкт вкладення інвестицій, який виявляється більш інвестиційно-привабливим. Тобто головним завданням, реалізація якого зумовлює успіх у цій конкурентній боротьбі, є максимальне підвищення інвестиційної привабливості [10, с. 215].

В економічній літературі поняття інвестиційної привабливості є достатньо новим явищем, оскільки з'явилося відносно нещодавно. Насамперед, термін інвестиційної привабливості застосовується у разі необхідності дати характеристику і оцінку об'єктів інвестування.

У табл. 1.1. відобразимо бачення різних авторів стосовно інвестиційної привабливості.

Таблиця 1.1

**Теоретичні підходи до визначення дефініції
«інвестиційна привабливість підприємства»**

Автор	Сутність та ознаки
Черваньов Д. М. [28, с. 54]	Характеризується сукупністю показників його фінансово-економічного стану, на основі аналізу яких потенційний інвестор може прийняти управлінське рішення щодо доцільності вкладення вільних засобів у розвиток цього підприємства без значного ризику їх втрати або неотримання очікуваного доходу на інвестований капітал.
Федорова В. А. [30, с. 215]	Комплексна характеристика підприємства з позицій наступного інвестування, в якій, як правило, розглядаються перспективи розвитку, економічного стану, ефективність використання активів, стан платоспроможності та фінансової стійкості
Гриньова В. М. [1, с. 113]	Сукупність характеристик його фінансово-господарської та управлінської діяльності, перспектив розвитку та можливості залучення інвестиційних ресурсів.
Глазунов В. І. [22, с. 216]	Оцінка інвестиційної привабливості повинна дати відповідь на питання куди, коли і скільки ресурсів може спрямувати інвестор у процесі здійснення інвестицій
Русак В. А., Русак Н. О. [1, с. 115]	Зводять визначення інвестиційної привабливості об'єкта в основному до евристичних методів, пов'язаних з ранжуванням досліджуваних об'єктів на підставі оцінки спеціалістів (експертів)
Ковальова Н.Л. [13, с. 355]	Інвестиційна привабливість підприємства як об'єкта інвестування є важливим показником, під яким слід розуміти його інтегральну характеристику з точки зору наявного фінансового стану, можливостей розвитку техніко-економічного та організаційного рівня виробництва, соціальної безпеки та інформаційної забезпеченості.
Власюк Т. М. [25, с. 17]	Інвестиційну привабливість слід визначати як комплекс різноманітних факторів, перелік і вага яких може змінюватись в залежності від: 1) цілей інвесторів; 2) виробничо – технічних особливостей підприємства, у яке інвестуються кошти; 3) економічного розвитку підприємства у минулому, на теперішній час, а також очікуваного у майбутньому економічного розвитку

Джерело: складено автором на основі [1], [13], [22], [25], [28], [30].

Відповідно до табл. 1.1 можна дійти висновку, що подібність у визначенні «інвестиційної привабливості» зводиться до того, що інвестиційна привабливість формулюється як комплекс різноманітних факторів чи характеристик; результат інвестицій – це одержання прибутку, що має бути більше за витрати. Відмінність полягає в тому, як саме досягається інвестиційна привабливість.

Значна частина трактувань поняття інвестиційної привабливості підприємства звучить, як системи або поєднання різноманітних ознак, або умов зовніш-

нього і внутрішнього середовища, які впливають на стан оцінюваного підприємства, без майбутньої конкретизації даних ознак. Подібне загальне визначення пов'язане з тим, що присутня велика кількість обставин, які можуть вплинути на інвестиційну привабливість підприємства. Відмінність не тільки в тому, що автори ніяк не можуть зійтися в думці, які фактори повинні розцінюватися важливими при оцінці інвестиційної привабливості, а які мають меншу значущість, але також в тому, що залежно від самого об'єкта оцінки, типу інвестора, місії інвестування, ці фактори будуть значно відрізнятися [14, с. 85].

Більш детальна економічна сутність інвестиційної привабливості подана у визначеннях Л. Валінурової і О. Казакової. Під терміном інвестиційної привабливості вони мають на увазі комплекс об'єктивних ознак, засобів, можливостей, а також властивостей, що обумовлюють потенційний платоспроможний попит на інвестиції. Таке визначення має більш широкий зміст і дає можливість врахувати інтереси будь-якого учасника інвестиційного процесу. Також є й інші погляди на визначення досліджуваного терміну, в тому числі від Л. Гіляровський, В. Власової та Е. Крилова та інших. Загалом у своїх працях вони розглядають інвестиційну привабливість, як оцінку ефективності використання власного і позикового капіталу, аналіз ліквідності і платоспроможності [21, с. 300].

Існують такі головні види фінансування підприємства із зовнішніх джерел як: інвестування в акціонерний капітал та надання позикових коштів.

Головними формами залучення інвестицій в акціонерний капітал є наступні:

- Інвестиції фінансових інвесторів;
- Стратегічне інвестування.

Інвестиції фінансових інвесторів являють собою купівлю зовнішнім професіональним інвестором чи групою інвесторів, зазвичай, блокуючого, але не контрольного пакета акцій підприємства в обмін на інвестиції з можливим подальшою продажу цього пакету через 3-5 років (загалом це пайові та венчурні фонди)

чи розміщення акцій підприємства на ринку цінних паперів широкого кола інвесторів (в цьому випадку це можуть бути підприємства будь-якого напрямку діяльності чи фізичні особи) [13, с. 355].

Інвестор в такому випадку одержує головний дохід в наслідок продажу власного пакета акцій, тобто за рахунок виходу з даного бізнесу.

В результаті чого, залучення інвестицій фінансових інвесторів доцільно для розвитку підприємства: підвищення ефективності діяльності підприємства, модернізації чи розширення виробництва, зростання обсягів продажів, завдяки чому буде зростати вартість компанії та, відповідно, вкладений інвестором капітальні засоби [8, с. 247].

Стратегічне інвестування представляє собою придбання інвестором великого (аж до контрольного) пакету акцій компанії. Як правило, стратегічне інвестування передбачає тривале або постійне присутність інвестора серед власників компанії. Найчастіше кінцевою стадією стратегічного інвестування є придбання компанії або злиття її з компанією-інвестором [12, с. 15]

В якості стратегічних інвесторів зазвичай виступають підприємства-лідери галузі і великі об'єднання підприємств. Основною метою стратегічного інвестора є підвищення ефективності власного бізнесу і отримання доступу до нових ресурсів і технологій.

Інвестування у формі надання позикових коштів використовує такі інструменти - кредити (банківські, торгові), облігаційні позики, лізингові схеми. При такій формі фінансування основною ціллю інвестора являється отримання процентного доходу на вкладений капітал при заданому рівні ризику. Тому дану групу інвесторів цікавить майбутній розвиток підприємства з огляду на його можливості виконати взяті ні себе зобов'язання з виплати відсотків і повернення основної суми боргу [15, с. 148].

Таким чином, всіх інвесторів можна розділити на дві категорії: кредитори, які зацікавлені в отриманні поточних доходів у формі відсотків, і учасники бізнесу (власники частки в бізнесі), що зацікавлені в отриманні доходу від зростання вартості підприємства [40].

Інвестиційна привабливість підприємства для кожної з категорії інвесторів обумовлений рівнем доходу, який інвестор може отримати на вкладені кошти. Рівень доходу, в свою чергу, визначається рівнем ризиків неповернення капіталу та неотримання доходу на капітал. Відповідно до цих критеріїв інвестори визначають вимоги, які висуваються до підприємств при інвестуванні. Головною вимогою для інвесторів-кредиторів є підтвердження здатності підприємства виконати зобов'язання по поверненню капіталу та виплати відсотків, а для інвесторів, які беруть участь в бізнесі, - підтвердження спроможності освоїти інвестиції та збільшити вартість пакета акцій інвестора. Інвестор висуває різноманітні вимоги до підприємства при прийнятті рішення про інвестування. При цьому досвід показує, що підприємства досить часто не відповідають перерахованим вимогам інвестора [15, с. 151].

1.2. Складові формування інвестиційної привабливості підприємства

Головними напрямками оцінки інвестиційної привабливості є визначення поточного стану підприємства та перспектив його розвитку в майбутньому, розробка заходів підвищення інвестиційної привабливості підприємства, залучення інвестицій у належних до інвестиційної привабливості обсягах та одержання сукупного позитивного ефекту від освоєння залученого капіталу [41].

Під час аналізу інвестиційної привабливості підприємства варто пам'ятати, що вона перебуває під впливом таких чинників, що не мають вартісного виміру: зміна форми власності, політичні і загальноекономічні зміни, реорганізація галузі, діловий імідж керівництва підприємства. Ці фактори відносно підприємства можна умовно поділити на дві категорії — зовнішні, які мають визначальний

вплив на роботу підприємства ззовні, та внутрішні, що існують в середині підприємства. Відповідно ці дві групи факторів формують певні системи зовнішніх і внутрішніх ризиків, що з'являються за інвестиційного кредитування підприємницької діяльності [22, с. 216].

Оцінка інвестиційної привабливості підприємства включає:

- Загальну характеристику підприємства – характер технології, наявність сучасного обладнання, складського господарства, власного транспорту; географічне розміщення; наближеність до транспортних комунікацій;
- Характеристика технічної бази підприємства – стан технології, вартість основних фондів, коефіцієнт морального та фізичного старіння основних фондів;
- Номенклатура продукції, що випускається;
- Виробнича потужність;
- Місце підприємства в галузі, на ринку, рівень його монопольності;
- Характер системи управління;
- Статутний фонд, власники підприємства, ціна акцій;
- Структура витрат на виробництво;
- Обсяг прибутку напрями його використання;
- Оцінка фінансового стану підприємства [5, с. 320].

Визначаючи інвестиційну привабливості підприємства потрібну звернути особливу уваги на оточення підприємства, яке розміщене в певному адміністративно-територіальному регіоні країни. Перспективи діяльності підприємств в Україні, їх виробнича стратегія обмежені як внутрішнім, так і зовнішнім середовищем, законодавчим простором, що пов'язаний з економічною ситуацією та станом розвитку ринкової інфраструктури. Стан справ у галузях і регіонах України, економіки в цілому свідчить про високий рівень впливу ризиків внутрішнього та зовнішнього характеру відносно всіх потенційних об'єктів інвестування.

Схематично вплив умов на інвестиційну привабливість підприємства наведено на рис. 1.1.

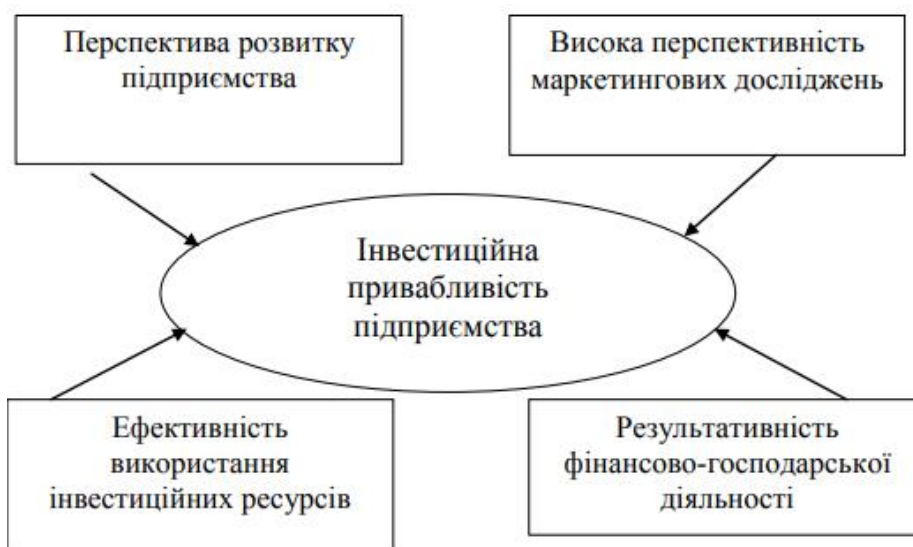

Рис. 1.1. Схема впливу умов на привабливість підприємства.

Джерело: побудовано автором на основі [5, с. 320].

Виходячи з цього, інвестори прагнуть отримати інформацію про умови і їхній вплив на формування інвестиційної привабливості підприємства. Тобто, на показник інвестиційної привабливості має вагомий вплив наявність повної інформації про галузь, регіон та, особливо, умови господарювання.

До факторів, що впливають на інвестиційну привабливість, можна віднести фактори загальної дії та фактори регіональної (територіальної) дії, наведені в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Фактори впливу на інвестиційну привабливість

Фактори загальної дії:	Фактори територіальної дії:
1) соціально-економічні – загальний розвиток галузей економіки; – розвиток фінансово-кредитної системи; – функціонування фондового ринку; – рівень інфляції.	1) галузева структура економіки регіону; 2) розвиток комерційної інфраструктури; 3) стан дорожньо-транспортної інфраструктури; 4) наявність фінансових ресурсів; 5) дії місцевих органів влади у сфері інвестиційної політики регіону; 6) привабливість регіонального ринку для іноземних інвесторів.
2) політичні: – політична ситуація в країні; – нормативно-правова база в галузі інвестування.	

Джерело: сформовано на основі джерела [14, с. 85].

В сучасних умовах господарювання ефективність інвестиційних процесів щільно пов'язана з оцінкою поточного стану та виявлення основних тенденцій розвитку інвестиційного ринку. Процес вивчення інвестиційного ринку містить оцінку інвестиційної привабливості підприємств.

Інвестиційна діяльність являється основою подальшого розвитку підприємства будь-якої галузевої приналежності та форми власності. Без інвестицій неможливі підготовка та запуск у виробництво нових видів продукції (робіт, послуг), підвищення якості та дизайну товарів, використання нових видів матеріалів, енергозбереження. Інвестиції мають вирішальну роль у відтворювальних процесах на підприємстві, адже саме вони забезпечують підвищення технічного та організаційного рівня виробництва [14, с. 87].

Інвестиційна діяльність будь-якого суб'єкта господарювання є багатоаспектною. Вона передбачає пошук або розробку інвестиційних проєктів, їх обґрунтування за економічними або за іншими (соціальні, екологічні) критеріями, пошук інвестиційних ресурсів та власне управління цими та іншими аспектами діяльності.

На інвестиційну привабливість підприємства також впливає стадія його життєвого циклу. Загалом виокремлюють шість наступних стадій в такій послідовності: "народження", "дитинство", "юність", "рання зрілість", "остаточна зрілість", "старіння".

Загальний період усіх стадій життєвого циклу підприємства дорівнює приблизно 20-25 рокам, після чого воно припиняє своє існування або відроджується на новій основі. Найвищий показник привабливості підприємство демонструє на стадіях зростання та стабільності (перші 4 стадії), тому саме на цих стадіях рекомендовано здійснювати інвестування. На заключних двох стадіях, а саме "остаточної зрілості" та "старіння", підприємство фактично втрачає свою інвестиційну привабливість, оскільки всі свої потенційні можливості воно вичерпало і вимагає кардинальних змін. Як ми визначили, на стадіях "остаточної зрілості" та "старіння" інвестиції вважаються недоцільними, проте існують винятки, коли

продукція підприємства має достатньо високий маркетинговий потенціал, обсяг інвестицій у технічне переоснащення невеликий і вкладені кошти можуть повернутися інвестору в найкоротший термін (до 2 років) [19, с. 24].

Інвестування відіграє ключову роль в базових економічних процесах, які відбуваються на підприємствах. Від якісних і кількісних характеристик інвестиційних рішень залежить виробничий потенціал підприємства, результативність його функціонування, галузева і відтворювальна структура суспільного виробництва [7, с. 89].

1.3. Методичне підґрунтя оцінки інвестиційної привабливості підприємства

На даний момент не має єдиного визначеного способу оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Кожен окремий інвестор обирає такий метод оцінки інвестиційної привабливості, який відповідає цілям його інвестування. У сучасній економічній літературі присутня велика значна кількість методів оцінки даного показника. Тому виникає питання систематизації методів та пошуку оптимального для оцінки інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств.

Дослідженню проблеми оцінки інвестиційної привабливості присвятили свої наукові праці такі вчені: Бутко М. П., Мостенська Т. Л., Олейнкова Л. М., Череп А. В., Крилов Д. В., Сазонець І. Л., Валінурова Л. С., Шинкарук Л. В., Пасічник Н. В., Рзаєв Г. І., Казакова О. Б., Вакулова В. О., Вахович І. М., Забедюк М. С. та інші, але поки не запропоновано єдиної, загальноприйнятої, простої у застосуванні форми. Незважаючи на їх кількість, методиками можливо класифікувати на кілька груп.

Перша група базується винятково на показниках фінансової звітності підприємства, тобто являє собою оцінку фінансового стану підприємства. Зокрема у методиці Суркіна П. М. за основу оцінювання беруться показники в які можна поділити на три блоки: показники ринкової стійкості, коефіцієнти ліквідності та

рентабельності. Циганов А. В. використовує показники, які характеризують ефективність діяльності підприємства та показники платоспроможності. Ендовицкий Д. А. виокремлює такі показники як: фінансової стійкості ліквідності і платоспроможності, оборотності активів і рентабельності господарської діяльності. Аніскін Ю. П. пропонує методику оцінки на базі факторного аналізу рентабельності активів. Основною перевагою цих методик є відносна простота розрахунків та доступність інформації для аналізу. Проте також існує і недолік, який є досить вагомим – це те, що аналіз проводиться на базі оцінки виключно фінансового стану підприємства [7, с. 92].

До другої групи відносять комплексні методики оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Наприклад, Севрюгін Ю. В. пропонує кваліметричну модель оцінки інвестиційної привабливості підприємства, а методика Ю. В. Севрюгіна дозволяє методом середньозваженого оцінити три локальних і один інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємств різних організаційно-правових форм. Недоліком методики є якісний характер параметрів (критеріїв), що ускладнює оцінювання.

У методиці Валінурової Л. С. та Казакова О. Б. запропоновано класифікацію внутрішніх факторів потенціалу інвестиційної привабливості підприємства та визначено їх параметри [6, с. 90].

Таким чином, у поточних умовах господарювання сформувалися дві категорії оцінки інвестиційної привабливості підприємств. Перша базується на показниках оцінки фінансово-господарської діяльності та конкурентоспроможності підприємства. Друга група використовує поняття інвестиційного потенціалу та інвестиційного ризику [11, с. 145].

В європейських країнах для оцінки інвестиційної привабливості досить розповсюдженими є методи рейтингової оцінки, такі як Fortune 500, Global 1000, BusinessWeek 1000. Вони оцінюють інвестиційну привабливість, виходячи з фі-

нансово-господарських показників підприємств: обсяги доходів, прибутків, активів; ефективність інвестицій; збільшення прибутків, доходів, працівників; рівень ринкової вартості компанії.

Так, наприклад, в методиці, за версією "Forbes", для оцінки інвестиційної привабливості організації запропоновано використовувати чотири показники:

- Виручка;
- Прибутковість капіталу;
- Ціна акції компанії;
- Чиста рентабельність.

А. Рейнштейн і А. Чандра доповнили дану методику оцінки показниками, які, по їх версії, можуть показати рівень привабливості підприємства з погляду інвестування: темпи зростання виручки і чистого прибутку, прибуток на одну акцію і темп її зростання за п'ять років, дивідендна прибутковість, коефіцієнт "Ціна/прибуток", частка позикових коштів, балансова вартість однієї акції, ринкова вартість компанії. При цьому в цій моделі не приймаються до уваги якісні показники, оскільки не мають значного впливу на рішення інвесторів [6, с. 95].

В Україні для визначення інвестиційної привабливості підприємства існує офіційно затверджена методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій відповідно до "Закон України від 18 вересня 1991 року N 1560 (1560-12) "Про інвестиційну діяльність", Положення про Агентство з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 1996 року N990 (990-96-п) та на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 25 листопада 1996 року N1403 (1403-96-п) "Про Положення про реєстр неплатоспроможних підприємств та організацій" для забезпечення організаційної роботи, пов'язаної із залученням вітчизняних та зарубіжних інвесторів до фінансування заходів, спрямованих на оздоровлення підприємств та організацій" [51].

Інтегральна оцінка інвестиційної привабливості може розглядатися як результат якихось дій, що закладені у певних блоках:

1) Блок підготовки вхідної інформації. Щоб одержати необхідну інформацію застосовують показники форм бухгалтерської звітності, що затверджені Міністерством статистики України та вважаються такими, які є обов'язковими для дотримання всіма без виключення суб'єктами підприємницької діяльності України.

2) Обмеження для показників, з яких утворюється інтегральна оцінка, пов'язані з основним посиланням методу, що передусє розгляд кожного показника як частину множини певних показників. З даною ціллю встановлюються відповідні значення екстремальних обмежень по кожному показнику.

3) Блок, який визначає експертну оцінку. З метою визначення вагомості показників передбачається проведення експертної оцінки, яка широко поширена як в Україні, так і закордоном та застосовується для вирішення конкретних питань.

4) Блок, що визначає частку варіаційного розмаху. Частка варіаційного розмаху вважається складовою частиною формули, відповідно до якої виконується перехід від різних за характеристикою і одиницями виміру показників до зіставлених. Дана частка формується відношенням встановленої в кількісному вимірі межі існування показника до емпірично визначеної кількості.

5) Блок встановлення ранжованих значень. Ранжоване значення показника означає перетворений в результаті реалізації передбачених даним блоком розрахункових дій відповідний чинник, що за рахунок цій реалізації має можливість зіставлятися з іншим та в якому передбачається встановлена вагомість.

6) Блок розрахунку інтегрального показника. Інтегральний показник інвестиційної привабливості поєднує в собі зміст всіх показників, які задіяні в методі при визначенні даної привабливості [50].

Рис. 1.2. Основні групи показників для визначення інвестиційно привабливих підприємств.

Джерело: побудовано автором на основі [51].

Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства включає в себе дослідження структури і динаміки фінансових результатів діяльності підприємства та визначення факторів, які мали вплив на формування величини його чистого прибутку (збитку).

Мета фінансового аналізу підприємства полягає в оцінюванні фінансового стану підприємства, враховуючи динаміку змін, які виникли в результаті господарської діяльності підприємства за кілька останніх років, ідентифікація чинників, що вплинули на ці зміни та прогнозування майбутнього фінансового стану підприємства. Результати аналізу застосовують для підготовки рекомендацій щодо наступної діяльності підприємства, його реструктуризації тощо. Одна, аналіз фінансового стану не є всебічним для вирішального рішення відносно інвестицій в конкретне підприємство [29, с. 132].

Отже, оцінка інвестиційної привабливості підприємств пов'язана не тільки з аналізом фінансових показників її діяльності і оцінкою системи управління. Перспективи зростання підприємства, відсутність порушень законодавства, корпоративне управління, якість і конкурентоспроможність, які підвищують рентабельність, є одним зі складових оцінки інвестиційної привабливості.

Висновки до розділу 1

В межах першого розділу ми визначили, що підприємство для отримання залучених інвестиційних ресурсів повинно відповідати ряду характеристик, тобто бути інвестиційно привабливим. Тобто, інвестиційна привабливість підприємства – це сукупність характеристик виробничої, комерційної, фінансової, управлінської діяльності підприємства та особливостей інвестиційного клімату, які говорять про доцільність вкладання інвестицій в нього. Перемогу здобуває той об'єкт вкладення інвестицій, який виявляється більш інвестиційно-привабливим. Таким чином, основним завданням, реалізація якого зумовлює успіх у цій конкурентній боротьбі - це максимальне підвищення інвестиційної привабливості.

Дізналися, що оцінка інвестиційної привабливості підприємства включає: загальну характеристику підприємства; характеристику технічної бази підприємства; номенклатуру продукції, що випускається; виробничу потужність; місце підприємства в галузі, на ринку, рівень його монопольності; характер системи управління; статутний фонд, власники підприємства, ціна акцій; структуру витрат на виробництво; обсяг прибутку напрями його використання; оцінку фінансового стану підприємства.

Визначили, що на інвестиційну привабливість підприємства впливають фактори загальної та територіальної дії. Фактори загальної дії, в свою чергу, поділяються на соціально-економічні та політичні. Соціально-економічні включають в себе рівень інфляції, загальний розвиток галузей економіки, розвиток фінансово-кредитної системи. До політичних можна віднести політичну ситуацію в країні, нормативно-правову базу в галузі інвестування. До факторів територіальної дії включають розвиток комерційної інфраструктури, стан дорожньо-транспортної інфраструктури, наявність фінансових ресурсів і галузеву структуру економіки.

Дослідили методи оцінки інвестиційної привабливості підприємства і дійшли до висновку, що на даний момент немає єдиного методу його оцінки і кожен окремий інвестор обирає такий метод оцінки інвестиційної привабливості відповідно до цілей свого інвестування.

У поточних умовах господарювання сформувалися дві групи оцінки інвестиційної привабливості підприємств. Перша базується на показниках оцінки фінансово-господарської діяльності та конкурентоспроможності підприємства. Друга група використовує поняття інвестиційного потенціалу та інвестиційного ризику.

Серед проаналізованих методик оцінки інвестиційної привабливості можна відмітити офіційно визнану в Україні, а саме методику інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій відповідно до Закону України від 18 вересня 1991 року N 1560 (1560-12) "Про інвестиційну діяльність", яка також базується виключно на показниках фінансової звітності.

Проаналізовані нами методи оцінки інвестиційної привабливості підприємства комбінуються, так як у кожного є свої мінуси і плюси. Всі розроблені методи мають недоліки і приводять до зовсім різних результатів.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ФІЛІЇ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» «ЯГОТИНСЬКЕ ДЛЯ ДІТЕЙ»

2.1. Аналіз ринку молочної продукції

Галузь молочної продукції в Україні посідає одне з важливих місць в економіці країни. Цінність молочної продукції, яка обумовлює попит на ринку, полягає в тому, що до її складу входять понад 100 компонентів: вітаміни, вуглеводи, мінеральні речовини, ферменти, гормони, жири тощо. З молочною продукцією не може конкурувати жоден з харчових продуктів, оскільки молочна продукція сприяє врегулюванню імунітету людини, детоксикації організму, виводить радіацію, забезпеченню міцності кісткових тканин, волосся та нігтів [17, с. 17].

Молоко та продукти його переробки утворюють цілу асортиментну категорію товарів, яка згрупована за сировинною ознакою. З незбираного молока виготовляють наступні групи продуктів:

- Молоко питне (пряжене, пастеризоване, стерилізоване, ультра пастеризоване);
- Масло вершкове;
- Сири (кисломолочні, тверді, напівтверді, м'які, підпавлені, павлені);
- Кисломолочні продукти (йогурти, сметана, кефіри, закваски, ряжанки).

Ринку молока і молокопродуктів в Україні властивий ряд особливостей, які витікають з умов його регулювання. Діяльність ринку молока і молокопродуктів України регулюється спеціальним законом, а саме Законом України «Про молоко і ринок молока в Україні», згідно з яким, важливість ринку молока і молочної продукції спричинена масовістю споживання та вагомим ступенем значущості продукту.

В результаті чого, інструменти державного регулювання, які застосовуються на ринку охоплюють:

- Виробничі і тарифні квоти;
- Санітарні і фіто санітарні обмеження;
- Імпортні мита;
- Субсидії і дотації для виробників продукції та її експортерів [4, с. 92].

В Україні ринок молока і молочної продукції включає в себе різних суб'єктів, які забезпечують виробництво, перерозподіл, обмін і реалізацію готової продукції. До того ж, молочний ринок та ринок продуктів його переробки мають складну структуру. Державне регулювання забезпечує вплив на ринкові процеси в сфері контролю, цін та якості.

На сьогоднішній день в Україні налічується в районі 350 підприємств з переробки молока, серед них 80 підприємств виробляють до 90 відсотків суцільно-молочних продуктів. Через сильну конкуренцією на сировинному ринку виготовлення готової молочної продукції все частіше концентрується на підприємствах більшого масштабу, які можуть дозволити собі інвестувати значні кошти в модернізацію виробництва, гнучко реагувати на зміни кон'юнктури ринку, а також на постійній основі збільшувати свої асортиментні групи.

В Україні основну частину ринку молочної продукції складає продукція власного виготовлення, хоча простежується тенденція зростання імпорту за останні роки. Під час адаптації українських молочних виробників до європейських технологічних норм виробництва та контролю якості продукції, в тому числі інтенсивного проникнення продукції європейських виробників на внутрішній український ринок, росте якість молочних продуктів загалом, що в свою чергу, призводить до підвищення цін на продукцію [17, с. 18].

Однією з основних проблем на вітчизняному ринку молочної продукції являється зниження кількості поголів'я корів в Україні, що в результаті призводить до зниження обсягів сировини для виготовлення готової молочної продукції. Скорочення чисельності корів викликано, насамперед, зменшенням кількості приватних фермерських господарств, що спричинено активною урбанізацією населення (рис. 2.1).

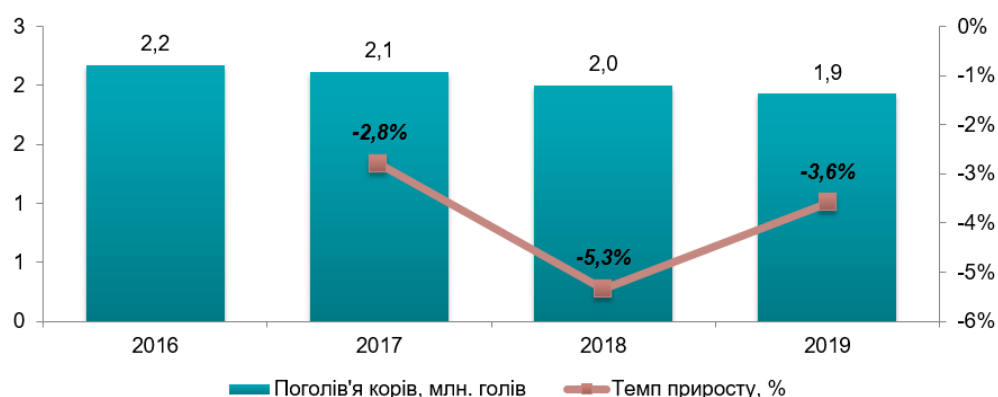

Рис. 2.1. Динаміка поголів'я корів в Україні за 2016-2019 рр.

Джерело: побудовано автором на основі [47].

Ринок української молочної продукції можна описати як висококонкурентний, на що вказують дані рис. 2.2. Найбільшими виробниками молочної продукції за часткою ринку за 2019 рік виступають «Данон Україна», група компаній «Молочний альянс», куди входить філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», «Лакталіс» та «Люстдорф».

Топ-10 виробників молочної продукції 2019 року, за даними Голови Ради директорів Союзу молочних підприємств України Вадима Чагаровського, виглядає так:

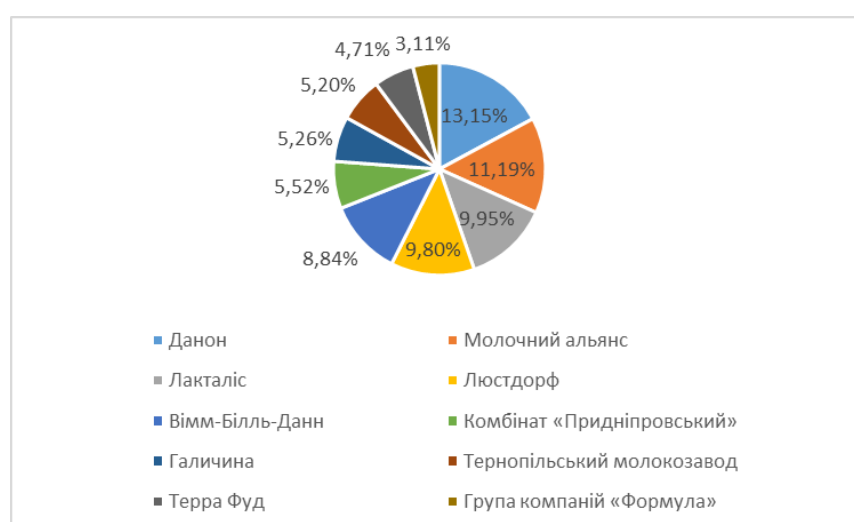

Рис. 2.2. Топ-10 виробників молочної продукції 2019 року.

Джерело: побудовано автором на основі [53].

Отже, українському ринку молочної продукції характерне те, що він повністю забезпечується продукцією вітчизняного товаровиробника. Частки експорту та імпорту в загальній структурі ринку відіграють несуттєву роль. Ринок молочної продукції має тенденцію до сезонного коливання цін. За прогнозами Світового банку, до 2030 року Україна буде входити в число 10 найбільших виробників молочної продукції в світі [53].

2.2. Загальна характеристика діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Підприємство «Яготинське для дітей» - це філія ТДВ «Яготинський маслозавод», орієнтована на випуск молочної продукції для дітей від 6 місяців. Філія входить до групи компаній «Молочний Альянс», які є лідерами молочної галузі України. Це група компаній, що є одним з найбільших вітчизняним виробників і об'єднує підприємства з виробництва й реалізації різної молочної продукції.

Організаційно-правова форма «Яготинське для дітей»: товариство з додатковою відповідальністю.

Головою метою створення філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» відповідно до Статуту Товариства є виробництво та реалізація продовольчих товарів, товарів дитячого харчування, закупівлі, зберігання, переробки та реалізації продовольчих товарів, надання супутніх при цьому послуг резидентам та нерезидентам України, провадження іншої підприємницької діяльності на території України та за її межами з метою отримання прибутку [47].

Філософія філії декларує піклування про здоров'я маленьких українців шляхом виробництва натуральних молочних продуктів вищої якості за прийнятними цінами.

Офіційне відкриття філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» відбулося 25 жовтня 2012 року в СМТ Згурівка Київської області, поруч Згурівського дендропарку, який вважається екологічно чистою зоною.

Підприємство «Яготинське для дітей» за перші 3 роки своєї діяльності стало абсолютним лідером у своїй ніші з ринковою часткою 40%. Це пояснюється високою якістю продукції, адже філія ТДВ «Яготинський маслозавод» Яготинське для дітей» використовує виключно молоко екстра-класу в перевірених і сертифікованих постачальників, що відповідає всім вимогам українських і міжнародних стандартів, а наповнювачі у вигляді фруктів, овочів і ягід вирощуються в зонах, які визнані екологічно чистими і з виконанням всіх норм для виготовлення дитячого харчування. Безпосереднє виробництво відбувається на високотехнологічному обладнанні з Італії, Тайваню, Німеччини, Ізраїлю, Болгарії, Швеції та інших країн.

Вся сировина для виробництва продукції ТМ «Яготинське для дітей» при прийомі на завод проходить належний контроль на відповідність якості в сучасній лабораторії підприємства. Також перевірка чекає і готову продукцію, якою займаються відповідні служби, порівнюючи всі норми, органолептичні, мікробіологічні та фізико-хімічні показники.

На заводі «Яготинське для дітей» виробництво відбувається повністю без втручання людини в закритому режимі. Загалом весь процес має таку послідовність:

1) Прийом молока. Молоко привозиться з молочних ферм, що відповідає всім жорстким умовам виготовлення молока призначеного для дитячого харчування.

2) Контроль якості молока. Приймаючи молоко на завод «Яготинське для дітей» відбувається змістовний контроль, де звіряються всі критерії якості, і при невідповідності принаймні по якійсь одній з норм якості, завод не приймає таке молоко.

3) Фільтрація. Перший ступінь очищення молока.

4) Бактофугування. На цьому етапі, використовуючи бактофугу, молоко проходить ретельне очищення від найдрібніших мікроорганізмів і спор.

5) Нормалізація по жирності. Молоко приводиться до 3,2% жирності, що відповідає нормам дитячого харчування до двох років.

6) Деаерація. З молока видаляється розчинене повітря та його дрібні бульбашки.

7) Збагачення вітамінами. Пропорції вітамінів в продукції «Яготинське для дітей» підібрані зважаючи на потреби дитячого організму.

8) Гомогенізація. Надання молоку однорідної консистенції для уникнення відокремлення вершків.

9) Стерилізація і пастеризація. Проводиться з метою знищення бактерій.

10) Фасування. Підготовка до завершальних етапів виробничого циклу.

11) Охолодження. Відбувається охолодження до нормативної температури.

12) Маркування. Наноситься для ідентифікації продукту та доведення основних відомостей про товар до споживача.

13) Контроль якості готової продукції. Завершальна перевірка якості перед тим як продукція ТМ «Яготинське для дітей» потрапить на полиці магазинів.

Пріоритетний напрям розвитку філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» - безперервне розширення асортименту продукції [39].

Основний асортимент складається з:

- Молоко стерилізоване, вітамінізоване - покриває потреби малюка в білку, кальції й необхідних вітамінах;
- Паста сиркові з наповнювачами – комбінує в собі кисломолочний сир, фрукти та ягоди, в ролі цукру виступає натуральна фруктоза;
- Кефір вітамінізований - необхідний для прикорму дітей з 8 місяців;
- Йогурти без цукру, на фруктозі – забезпечують малюка всім спектром потрібних для нього корисних речовин;
- Сир кисломолочний – орієнтований на дітей віком від 6 місяців;
- Паста сиркові з наповнювачами – комбінує в собі кисломолочний сир, фрукти та ягоди, в ролі цукру виступає натуральна фруктоза.

В 2017 році продукція філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» пройшла перевірку від незалежної системи контролю якості і безпеки

продуктів харчування і отримала «Добрий знак» в групі «молочне харчування» за високу якість, безпечність і чесність. Також продукція ТМ «Яготинське для дітей» після ретельної перевірки була сертифікована комісією Євросоюзу, що відкрило двері до експорту продукції в країни ЄС [46].

Аналізуючи організаційну структуру управління філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» наведена в додатку А, видно, що існуюча організаційна структура управління на підприємстві відноситься до лінійно-функціонального типу. Тобто управління відбувається за лінійною структурою, а функціональні підрозділи сприяють лінійним керівникам у виконанні відповідних управлінських функцій. Організаційна структура управління філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» представлена в додатку А.

Керівництво філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» здійснюється директором, який призначається на посаду та звільняється з посади Головою Правління Товариства за попереднім погодженням з Наглядовою радою Товариства. Голова Правління Товариства за попереднім погодженням з Наглядовою радою Товариства та поданням директора філії призначає на посаду та звільняє з посади заступників директора філії, головного інженера та головного бухгалтера філії, керівників підпорядкованих філії відділень та інші номенклатурні посади філії.

Адміністративний відділ спрямований на організацію правової роботи, орієнтованої на правильне застосування, неухильне дотримання та запобігання невиконанню вимог актів законодавства. Тобто, основною роботою є підготовка наказів та інших нормативних актів філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», що регулюють відносини підрозділів, а також здійснення контролю за відповідністю законодавству актів, прийнятих директором підприємства «Яготинське для дітей» і структурними підрозділами.

Бухгалтерський відділ займається веденням бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності управління підприємством «Яготинське для ді-

тей» та складанням звітності. Відділ бухгалтерії організовує розрахунок по заробітній платі робітникам філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», затверджує план розрахунків підприємства, а також запобігає виникненню негативних явищ у фінансово-господарській діяльності.

Відділ матеріально-технічного постачання та матеріальний склад відповідають за організацію роботи складських приміщень, забезпечення необхідної кількості якісної сировини і зберігання матеріальних ресурсів, що надходять до заводу досліджуваного підприємства.

Виробнича лабораторія, мікробіологічна та фізико-хімічна лабораторія необхідні для здійснення контролю якості на всіх етапах постачання, обробки і виробництва продукції ТМ «Яготинське для дітей».

Виробничий підрозділ та виробничий цех відповідають за безпосереднє виготовлення і забезпечення стабільної і безперервної роботи виробництва філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Господарчий відділ відповідає за утримання приміщень філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» відповідно до наявних санітарно-гігієнічних та протипожежних норм.

Інженерний підрозділ має на меті постійно підвищувати рівень технічної підготовки виробництва і його ефективності, а також скорочувати фінансові, трудові та матеріальні витрати на виготовлення продукції філії.

Служба механіка, електроцех і котельно-компресорна дільниця необхідні для забезпечення енергоносіями, контролю роботи і стану обладнання, механізмів, пристроїв і приміщень філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Відділ продажів займається прийомом замовлень, реалізацією продукції в встановлені терміни, а також забезпеченням виконання плану продажів.

Фасувальний цех необхідний філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» для остаточної підготовки продукції до продажу, шляхом фасування продуктів в тари.

Вантажна дільниця відповідає за вантажно-розвантажувальні роботи з заводу філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» до місць продажу продукції ТМ «Яготинське для дітей».

Задачами складу готової продукції підприємства «Яготинське для дітей» є: прийомом, облік, збереження і відвантаження готової продукції, створення умов для збереження продукції, що знаходиться на тимчасовому збереженні, облік продукції, що знаходиться на тимчасовому збереженні.

Описана організаційна структура управління на підприємстві «Яготинське для дітей» має свої переваги і недоліки. Одна з переваг полягає в тому, що при вирішенні важливих питань і завдань відбувається більш глибока підготовка рішень, пов'язаних зі спеціалізацією працівників. Недоліком же є те, що на підприємстві відсутній відділ логістики, а це не зовсім ефективно в наявному ринковому середовищі. Фактично, підрозділи філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» виконують логістичні функції автономно від інших, тобто вони не скоординовані у своєму впливі на споживачів. Це не дає можливість підприємству «Яготинське для дітей» ефективно в

Для оцінки інвестиційної привабливості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» доцільно проаналізувати звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід), який наведений у додатках Б і В, а також порівняти ефективність діяльності підприємства порівняно з минулим роком.

Таблиця 2.1

Основні техніко-економічні показники діяльності філії

ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2016-2018 рр.

Найменування показника	Од. вим.	Роки			Відхилення			
					Абсолютне, +/-		Відносне, %	
		2016	2017	2018	2017/ 2016	2018/ 2017	2017/ 2016	2018/ 2017
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Чистий дохід від реалізації продукції	тис. грн.	138793	141967	167644	3174	25677	2,29	18,09
2. Собівартість реалізованої продукції	тис. грн.	101336	112868	127209	11532	14341	11,38	12,71

Продовження табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
3. Адміністративні витрати	тис. грн.	3861	4432	6314	471	1882	11,89	42,46
4. Витрати на збут	тис. грн.	25114	28598	40649	3484	12051	13,87	42,14
5. Повні витрати на виробництво і реалізацію продукції	тис. грн.	130311	145898	174172	15487	28274	11,88	19,38
6. Прибуток (збиток) від реалізації продукції	тис. грн.	8482	-3931	-6528	-12057	-2597	-148,38	-66,06
7. Прибуток (збиток) від операційної діяльності	тис. грн.	8126	-4434	-7448	-12560	-3014	-154,57	-67,97
8. Чистий прибуток (збиток)	тис. грн.	8126	-4434	-7448	-12560	-3014	-154,57	-67,97
9. Витрати на 1 грн. чистої виручки від реалізації (р.5: р.2)	грн.	0,94	1,03	1,04	0,09	0,01	9,57	0,97

Джерело: складено автором на основі додатків Б-Е.

Згідно даних таблиці 1.2, видно, що філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» збиткова.

Динаміку зростання чистого доходу ТМ «Яготинське для дітей» за 2016-2018 рр. представимо на рис. 2.3.

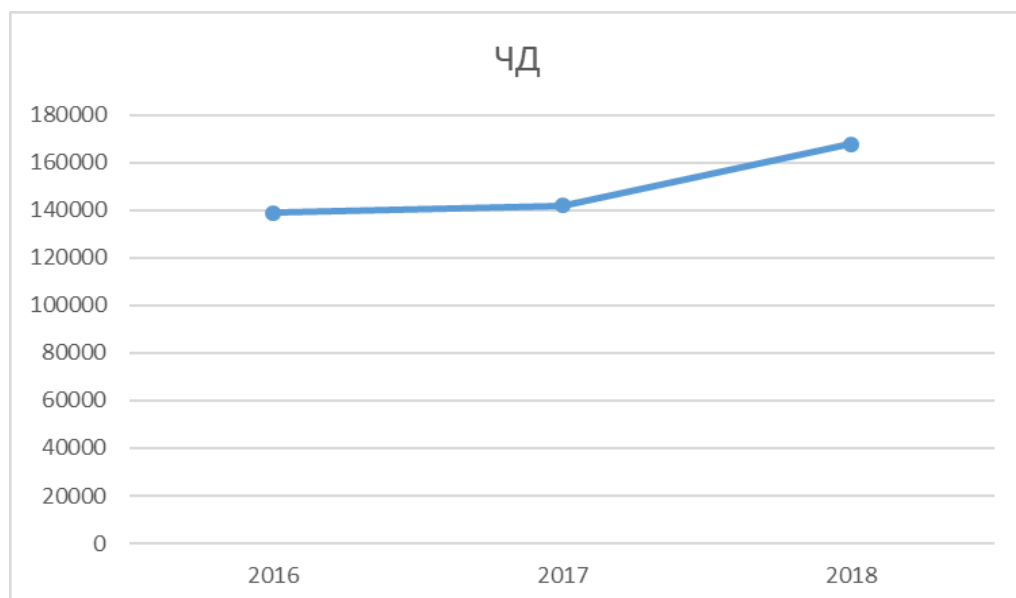

Рис. 2.3 Динаміка чистого доходу від реалізації продукції ТМ «Яготинське для дітей» за 2016-2018 рр.

Джерело: побудовано автором.

Також простежується зростання собівартості реалізованої продукції на 11532 тис. грн. (на 11,38 %) за 2016-2017 рр. і на 14341 тис. грн. (на 12,71 %) за 2017-2018 рр. Серед причин збільшення собівартості є зростання вартості сировини. За аналізований період з кожним роком збільшуються адміністративні витрати, що є негативним фактором і може бути спричинене підвищенням оплати праці адміністративно-управлінського персоналу, збільшенням витрат на відрядження, зв'язок і т. д. Щорічне зростання простежується і за показником витрати на збут, за 2016-2017 рр. це зростання було на рівні 13,87 %, а за 2017-2018 рр. 42,14 %. Зростання адміністративних витрат і витрат на збут відповідно позначилися і на зростанні повних витрат: на 11,88 % в 2017 році і на 19,38 % в 2018.

В 2016 році філією ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» було отримано чистий прибуток у розмірі 8126 тис. грн., проте суттєве збільшення витрат за період 2017-2018 рр. спричинило отримання збитків підприємством у розмірі 4434 тис. грн. в 2017 рік і 7448 за 2018.

Можемо спостерігати погіршення положення з коефіцієнтом рентабельності продукції ТМ «Яготинське для дітей», оскільки з кожної гривні витраченої на виробництво і реалізацію продукції отримує в 2018 році 5,13 копійки прибутку, порівняно з 8,3 копійками за 2016 рік. Також відбулось зменшення рентабельності діяльності з 5,85 % за 2016 рік до 4,44% в 2018 рік. Зменшення цього показника свідчить про спад ефективності господарської діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Проаналізуємо структуру та динаміку майна і джерел його утворення філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2016-2018 рр. (табл. 2.2)

Таблиця 2.2

**Структура та динаміка майна і джерел його утворення філії
ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2016-2018 рр.**

Найменування показника	Од. вим.	Роки			Відхилення			
		2016	2017	2018	Абсолютне, +/-		Відносне, %	
					2017/ 2016	2018/ 2017	2017/ 2016	2018/ 2017
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>Активи</i>								
Необоротні активи	тис. грн.	92890	105431	113435	12541	8004	13,50	7,59
Оборотні активи	тис. грн.	244218	424860	548936	180642	124076	73,97	29,20
Баланс	тис. грн.	337156	531000	662442	193844	131442	57,49	24,75
<i>Пасив балансу</i>								
Власний капітал	тис. грн.	-546	-4980	-12428	-4434	-7448	812,09	149,56
Поточні зобов'язання і забезпечення	тис. грн.	337702	535980	673122	198278	137142	58,71	25,59
Баланс	тис. грн.	337156	531000	662442	193844	131442	57,49	24,75

Джерело: складено автором на основі додатків Б-Е.

Аналізуючи структуру балансу філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», тобто майна і джерел його утворення, можна зробити висновок, що валюта балансу збільшилася на 193844 тис. грн. (на 57,49 %) за період 2016-2017 рр., а за період 2017-2018 рр. на 131442 тис. грн. (на 24,75 %) відповідно. Це зумовлено зміною в структурі майна і джерел його утворення. Так, збільшилася вартість необоротних активів на 12541 тис. грн. (на 13,50 %) за 2016-2017 рр., за 2017-2018 рр. зростання становило 8004 тис. грн. (на 7,59 %). Також спостерігається збільшення оборотних активів в період 2016-2017 рр. з 244218 тис. грн. до 42486 тис. грн., тобто на 180642 тис. грн. (на 73,97 %), а за 2017-2018 рр. з 42486 тис. грн. до 548936 тис. грн. (на 29,20 %).

Що стосується джерел утворення господарських засобів, то зменшилась сума власного капіталу за 2016-2017 рр. на 4434 тис. грн. (на 812,09 %), та за

2017-2018 рр. на 7448 тис. грн. (на 149,56 %), а сума зобов'язань збільшилася на 198278 тис. грн. (на 58,71 %) та 137142 тис. грн. (на 25,59 %) відповідно.

Проаналізуємо операційні витрати філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за період 2016-2018 рр. (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Склад елементів операційних витрат філії

ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2016-2018 рр.

Показники	Роки			Відхилення			
	2016	2017	2018	Абсолютне, +/-		Відносне, %	
				2017/ 2016	2018/ 2017	2017/ 2016	2018/ 2017
1	2	3	4	5	6	7	8
Матеріальні затрати	128490	234190	304821	105700	70631	82,26	30,16
Витрати на оплату праці	5766	11390	18292	5624	6902	97,54	60,60
Відрахування на соціальні заходи	1303	2522	3959	1219	1437	93,55	56,98
Амортизація	8770	13294	16783	4524	3489	51,58	26,24
Інші операційні витрати	22802	31552	43301	8750	11749	38,37	37,24
Разом	167131	292948	387156	125817	94208	75,28	32,16

Джерело: складено автором на основі додатків Б-Е.

Відповідно до таблиці 1.4, видно, що з 2016 по 2018 рік всі елементи операційних витрат філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» демонструють динаміку до зростання, що є негативним явищем.

Для аналізу показників праці та заробітної плати визначимо продуктивність праці, а також середню зарплату.

Щоб розрахувати продуктивність праці обсяг реалізованої продукції поділимо на чисельність працюючих:

$$\text{ПП (2016)} = \frac{138,793}{124} = 1119,298 \text{ тис. грн.}$$

$$\text{ПП (2017)} = \frac{141967}{135} = 1051,607 \text{ тис. грн.}$$

$$\text{ПП (2018)} = \frac{167644}{169} = 991,976 \text{ тис. грн.}$$

Зобразимо динаміку показника продуктивності праці за 2016-2018 рр. графічно на рис. 2.4:

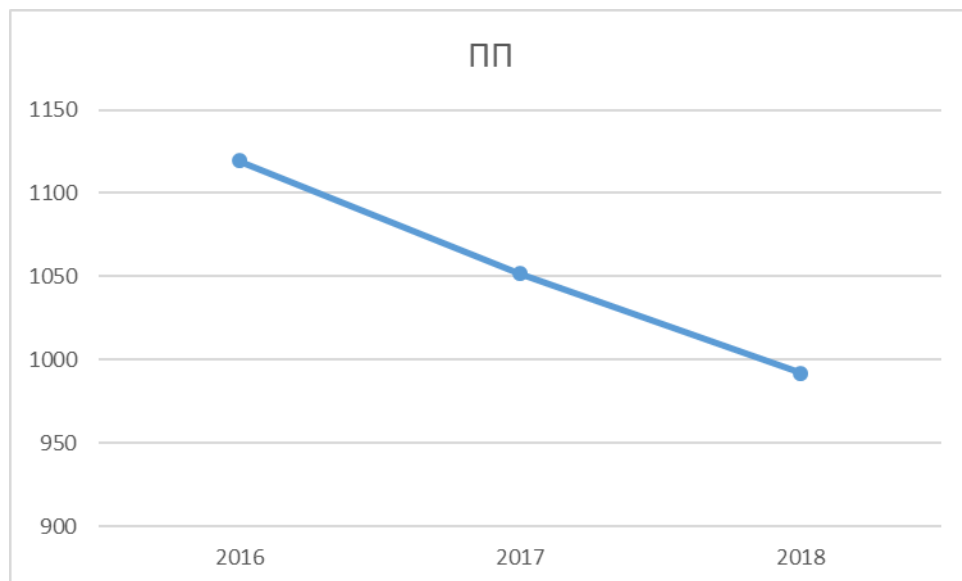

Рис. 2.4. Динаміка показника продуктивності праці за 2016-2018 рр.

Джерело: побудовано автором.

Також визначимо середню заробітну плату створивши відношення видатків на оплату праці до чисельності працюючих філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

$$ЗП_{\text{сер}}(2016) = \frac{2270,204}{124} = 18,308 \text{ тис. грн.}$$

$$ЗП_{\text{сер}}(2017) = \frac{3336,479}{135} = 41,909 \text{ тис. грн.}$$

$$ЗП_{\text{сер}}(2018) = \frac{5657,780}{169} = 33,478 \text{ тис. грн}$$

Результати представимо на рис. 2.5:

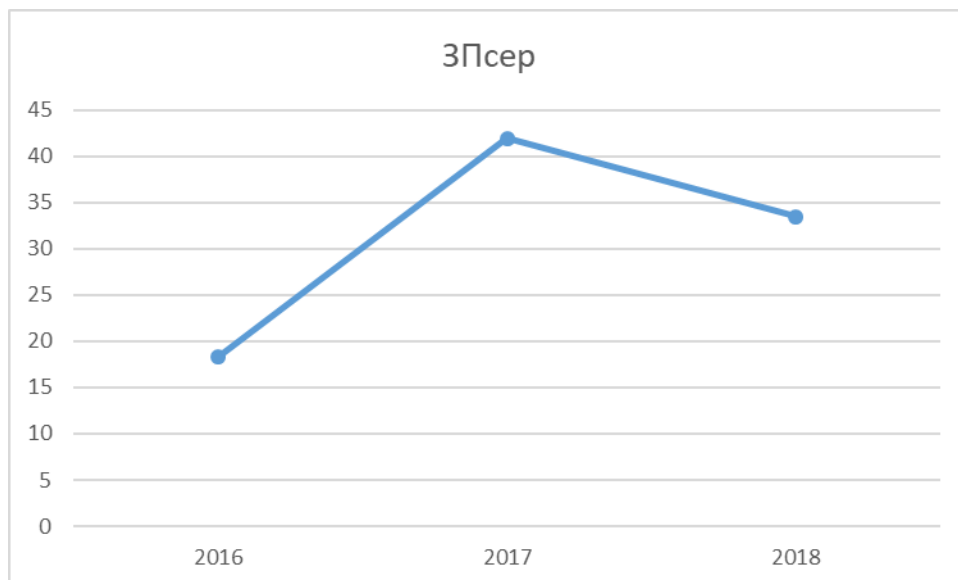

Рис. 2.5. Динаміка середньої заробітної плати за 2016-2018 рр.

Джерело: побудовано автором.

Зведемо отримані дані в таблицю 2.4.

Таблиця 2.4

Показники філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» по праці і заробітній платі за 2016-2018 рр.

Показники	Роки			Відхилення			
	2016	2017	2018	Абсолютне, +/-		Відносне, %	
				2017/ 2016	2018/ 2017	2017/ 2016	2018/ 2017
1	2	3	4	5	6	7	8
Чисельність працівників, осіб	124	135	169	11,00	34,00	8,87	25,19
Продуктивність праці, тис.грн.	1119,298	1051,607	991,976	-0,07	-0,06	-6,05	-5,67
Видатки на оплату праці, тис.грн.	2270,204	3336,479	5657,780	1066,27	2321,30	46,97	69,57
Середня зарплата, тис.грн.	18,308	41,909	33,478	23,60	-8,43	128,91	-20,12

Джерело: складено автором на основі додатків Б-Е.

Аналізуючи дані таблиці 2.4, чисельність працівників збільшилася з 124 осіб до 169 за період 2016-2018 рр. Збільшення видатків на оплату праці привело до збільшення середньорічної заробітної плати працівників на 23,6 тис. грн. в 2017 році з просіданням на 8,43 тис. грн в 2018 році. Загальна тенденція негативна, оскільки продуктивність праці з кожним роком зменшується.

Отже, проаналізувавши показники діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», можна зробити висновок, що в цілому ефективність діяльності досліджуваного підприємства знизилась. Це відбулось значною мірою через постійне зростання витрат.

2.3. Оцінка інвестиційної привабливості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

До інформації, яка представляє найбільший інтерес при оцінці інвестиційної привабливості підприємства вважається його фінансове становище. Одним з найважливіших критеріїв інвестиційної привабливості та фінансового стану підприємства є його ліквідність (поточна платоспроможність), тобто здатність підприємства платити за своїми короткостроковими зобов'язаннями. Тому вважаю за доцільне починати аналіз саме з цієї складової інвестиційної привабливості підприємства [20, 128].

Залежно від ступеня ліквідності активи підприємства розділяються на такі групи:

A_1 – високоліквідні – «грошові кошти і поточні фінансові інвестиції»;

A_2 – швидколіквідні – уся дебіторська заборгованість, що буде погашена за умовами договорів;

A_3 – повільноліквідні – запаси, поточні біологічні активи, інші оборотні активи, витрати майбутніх періодів;

A_4 – важколіквідні необоротні активи та необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття.

Пасиви балансу групуються за терміновістю їхньої оплати:

P_1 – найтерміновіші – поточна кредиторська заборгованість;

P_2 – короткострокові – короткострокові кредити банків;

P_3 – довгострокові – довгострокові зобов'язання і забезпечення;

P_4 – постійні – зобов'язання перед власниками, формування власного капіталу та зобов'язання пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття [24, с. 231].

Розглянемо показники ліквідності та платоспроможності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» на основі даних фінансової звітності за період 2016-2018 рр.

Таблиця 2.1

**Аналіз ліквідності балансу філії ТДВ «Яготинський маслозавод»
«Яготинське для дітей» за 2016-2018 рр.**

Ранжування активів балансу	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Ранжування пасивів балансу	2016 рік	2017 рік	2018 рік
Найбільш ліквідні активи (A_1), тис. грн.	141	846	596	Найбільш термінові зобов'язання (P_1), тис. грн.	337702	535980	673122
Швидкореалізовані активи (A_2), тис. грн.	231418	399940	527804	Короткострокові пасиви (P_2), тис. грн.	0	0	0
Повільнореалізовані активи (A_3), тис. грн.	48	709	179	Довгострокові пасиви (P_3), тис. грн.	0	0	0
Важкореалізовані активи (A_4), тис. грн.	92890	105431	113435	Постійні пасиви (P_4), тис. грн.	-546	-4980	-10680

Джерело: складено автором на основі додатків Б-Е.

Для визначення ліквідності балансу філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» потрібно зіставити розрахунки за групами активів і зобов'язань. Баланс буде вважатися ліквідним за умови дотримання таких співвідношень між групами активів і зобов'язань [25]:

$$A_1 \geq P_1;$$

$$A_2 \geq P_2;$$

$$A_3 \geq P_3;$$

$$A_4 \leq P_4.$$

По даним філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за 2016 рік:

$$A_1 = 141 \leq P_1 = 337702 \text{ тис. грн.};$$

$$A_2 = 231418 \geq P_2 = 0 \text{ тис. грн.};$$

$$A_3 = 48 \geq P_3 = 0 \text{ тис. грн.};$$

$$A_4 = 92890 \geq P_4 = -546 \text{ тис. грн.}$$

За 2017 рік:

$$A_1 = 846 \leq P_1 = 535980 \text{ тис. грн.};$$

$$A_2 = 399940 \geq P_2 = 0 \text{ тис. грн.};$$

$$A_3 = 709 \geq P_3 = 0 \text{ тис. грн.};$$

$$A_4 = 105431 \geq P_4 = -4980 \text{ тис. грн.}$$

За 2018 рік:

$$A_1 = 596 \leq P_1 = 673122 \text{ тис. грн.};$$

$$A_2 = 527\,804 \geq P_2 = 0 \text{ тис. грн.};$$

$$A_3 = 179 \geq P_3 = 0 \text{ тис. грн.};$$

$$A_4 = 113435 \geq P_4 = -10680 \text{ тис. грн.}$$

За результатами видно, що перша умова протягом досліджуваного періоду не виконується. Його невиконання свідчить про недостатність високоліквідних активів для покриття найбільш термінових зобов'язань. Це може бути зумовлено двома причинами: по-перше, недоцільністю при високому рівні інфляції утримувати в складі активів велику частку високоліквідних активів, тобто грошей і короткострокових цінних паперів (з терміном погашення до одного року), оскільки вони знецінюються першочергово, по-друге, в умовах високої інфляції філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» не вигідно вчасно погашати кредиторську заборгованість, адже за рахунок неї виникає непряме кредитування підприємства. Умова $A_2 \geq P_2$ в період з 2016 р. по 2017 р. виконується, тобто філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» має достатньо коштів на покриття короткострокових зобов'язань. Умова $A_3 \geq P_3$ виконується протягом усього періоду, тому що у підприємства відсутні довгострокові зобов'

язання. Важколіквідні активи за період 2016-2018 рр. виявилися вищими, ніж постійні пасиви, що відповідає четвертому зіставлення. В цілому можна сказати, що баланс підприємства є неліквідним [45].

Для більш детального аналізу платоспроможності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» розрахуємо відповідні фінансові коефіцієнти:

1) Коефіцієнт покриття чи поточної ліквідності, що розраховується за формулою:

$$K_{\text{пл}} = \frac{A_1 + A_2 + A_3}{\Pi_1 + \Pi_2 + \Pi_3}; \quad (2.1)$$

$$K_{\text{пл}}(2016) = \frac{141 + 231418 + 48}{337702 + 0 + 0} = 0,686;$$

$$K_{\text{пл}}(2017) = \frac{846 + 399940 + 709}{535980 + 0 + 0} = 0,749;$$

$$K_{\text{пл}}(2018) = \frac{596 + 527\,804 + 179}{673122 + 0 + 0} = 0,785.$$

Результати відобразимо на рис. 2.5:

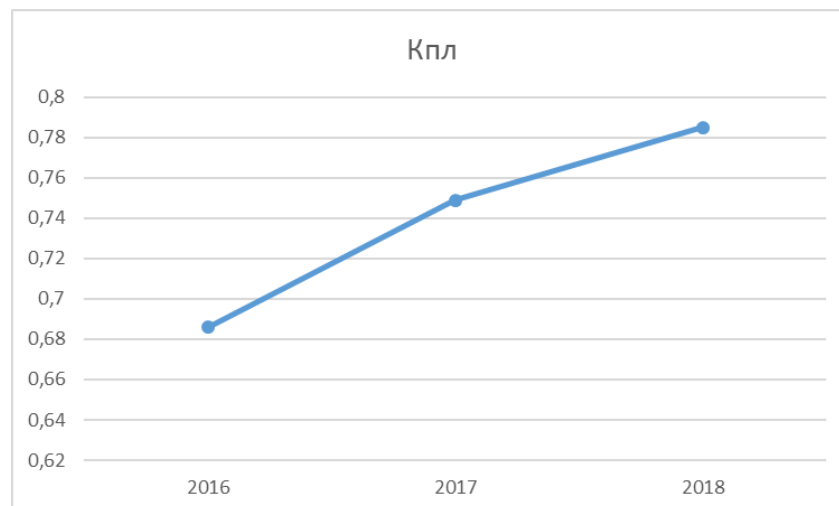

Рис. 2.5. Динаміка коефіцієнту поточної ліквідності за 2016-2018 рр.

Джерело: побудовано автором.

2) Коефіцієнт критичної ліквідності, що розраховується за формулою 2.2.

$$K_{\text{кл}} = \frac{A_1 + A_2}{\Pi_1 + \Pi_2}; \quad (2.2)$$

$$K_{\text{кл}}(2016) = \frac{141 + 231418}{337702 + 0} = 0,686;$$

$$K_{\text{кл}}(2017) = \frac{846 + 399940}{535980 + 0} = 0,748;$$

$$K_{\text{кл}}(2018) = \frac{596 + 527\,804}{673122 + 0} = 0,785.$$

Результати представимо на рис. 2.6:

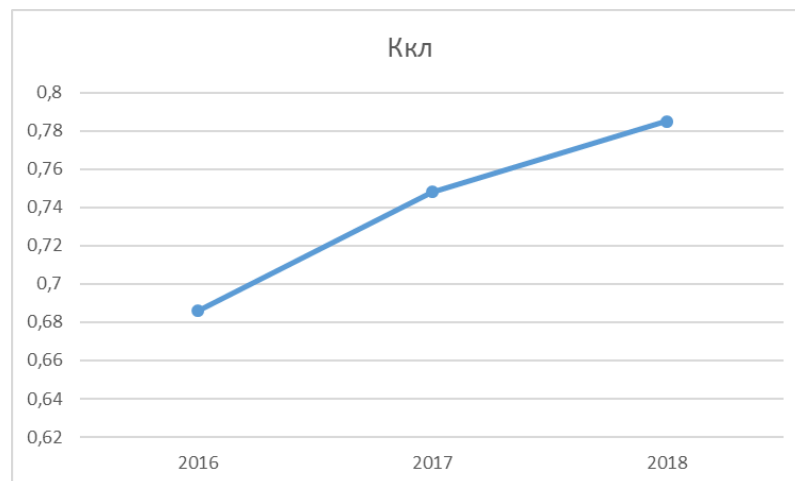

Рис. 2.6. Динаміка коефіцієнту критичної ліквідності за 2016-2018 рр.

Джерело: побудовано автором.

3) Коефіцієнт абсолютної ліквідності, що розраховується за формулою 2.3.

$$K_{\text{ал}} = \frac{A_1}{\Pi_1 + \Pi_2}; \quad (2.3)$$

$$K_{\text{ал}}(2016) = \frac{141}{337702 + 0} = 0,00042;$$

$$K_{\text{ал}}(2017) = \frac{846}{535980 + 0} = 0,00158;$$

$$K_{\text{ал}}(2018) = \frac{596}{673122 + 0} = 0,00089;$$

Результати відобразимо на рис. 2.7:

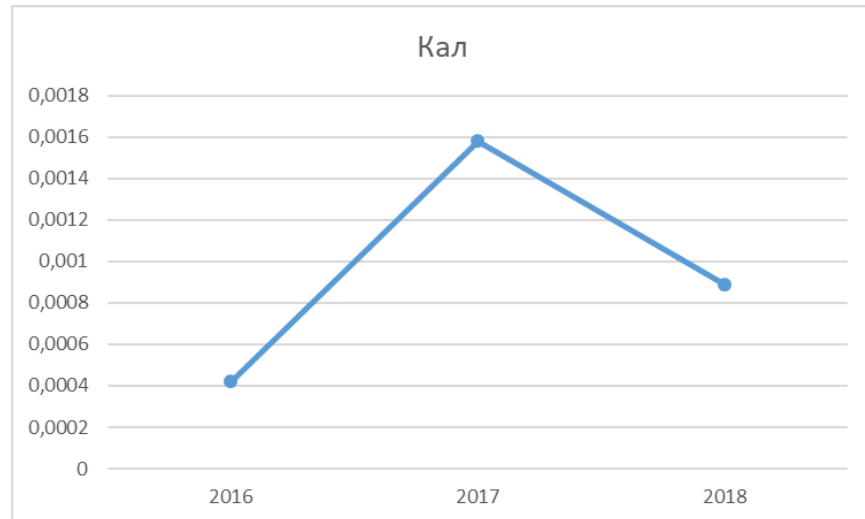

Рис. 2.7. Динаміка коефіцієнту абсолютної ліквідності за 2016-2018 рр.

Джерело: побудовано автором.

4) Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості, що розраховується за формулою 2.4.

$$K_{\text{скд}} = \frac{KЗ_{\text{тп}}}{KЗ_{\text{тп}}}; \quad (2.4)$$

де $KЗ_{\text{тп}}$ – поточна кредиторська заборгованість;

$KЗ_{\text{тп}}$ – поточна дебіторська заборгованість;

$$K_{\text{скд}}(2016) = \frac{6355 + 2222 + 220397}{15592 + 89 + 75 + 320782} = 0,680;$$

$$K_{\text{скд}}(2017) = \frac{5150 + 5813 + 388824}{23578 + 118 + 163 + 573 + 509737} = 0,748;$$

$$K_{\text{скд}}(2018) = \frac{5877 + 20460 + 501356}{31799 + 213 + 211 + 771 + 635594} = 0,789.$$

Результати представимо на рис. 2.8:

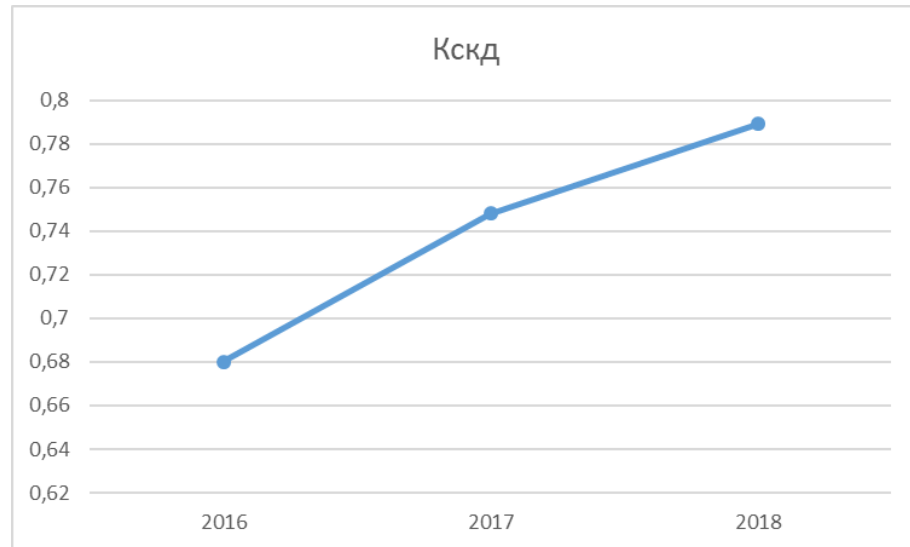

Рис. 2.8. Динаміка співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості за 2016-2018 рр.

Джерело: побудовано автором.

5) Коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності що розраховується за формулою 2.5:

$$K_{\text{вп}} = \frac{K_{\text{пл}}^{\text{к}} + \frac{6}{T} \times (K_{\text{пл}}^{\text{к}} - K_{\text{пл}}^{\text{п}})}{K_{\text{пл}}^{\text{н}}}; \quad (2.5)$$

де $K_{\text{пл}}^{\text{к}}$, $K_{\text{пл}}^{\text{п}}$ – значення коефіцієнта поточної ліквідності відповідно на кінець і на початок звітного періоду;

6 – період відновлення (втрати) платоспроможності, міс.;

T – тривалість звітного періоду, міс.;

$K_{\text{пл}}^{\text{н}}$ – нормативний коефіцієнт поточної ліквідності.

$$K_{\text{вп}}(2017) = \frac{0,749 + \frac{6}{12} \times (0,749 - 0,686)}{2} = 0,390;$$

$$K_{\text{вп}}(2018) = \frac{0,785 + \frac{6}{12} \times (0,785 - 0,749)}{2} = 0,402.$$

Результати представимо на рис. 2.9:

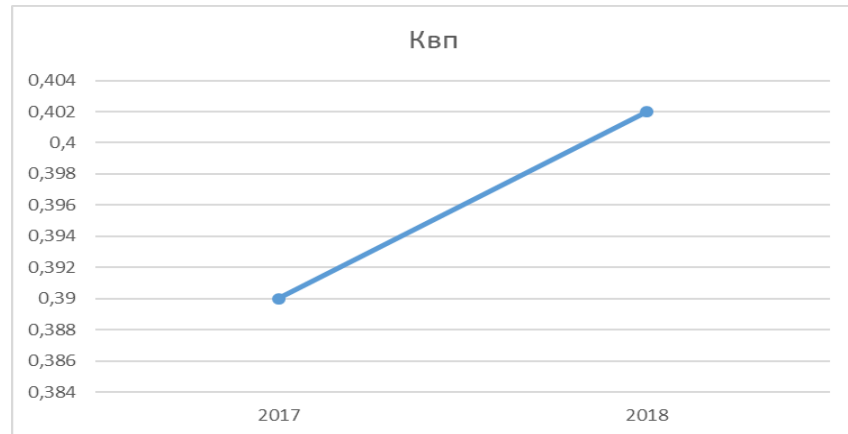

Рис. 2.9. Коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності за 2017-2018 рр.

Джерело: побудовано автором.

б) Чисті оборотні активи, що розраховуються за формулою 2.6:

$$\text{Ч}_{\text{оа}} = \frac{A_1 + A_2 + A_3}{\Pi_1 + \Pi_2}; \quad (2.6)$$

$$\text{Ч}_{\text{оа}}(2016) = \frac{141 + 231418 + 48}{337702 + 0} = 0,686;$$

$$\text{Ч}_{\text{оа}}(2017) = \frac{846 + 399940 + 709}{535980 + 0} = 0,749;$$

$$\text{Ч}_{\text{оа}}(2018) = \frac{596 + 527\,804 + 179}{673122 + 0} = 0,785.$$

Результати представимо на рис. 2.10:

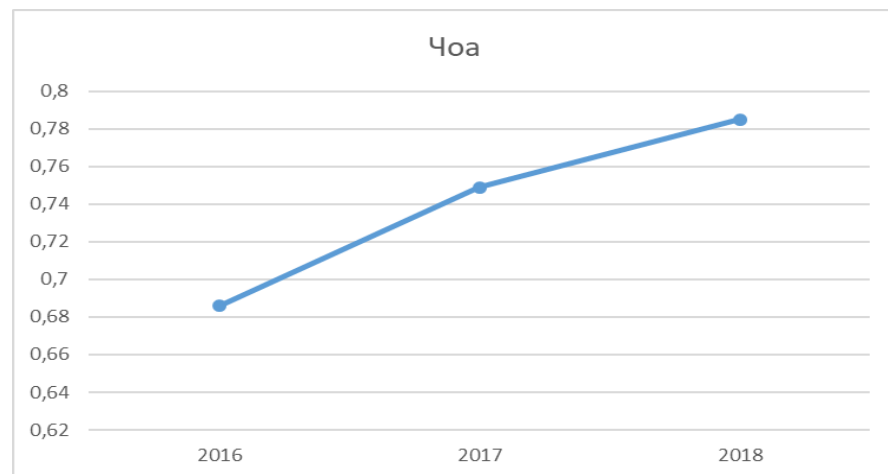

Рис. 2.6. Чисті оборотні активи за 2017-2018 рр.

Джерело: побудовано автором.

Зведемо отримані результати в таблицю 2.2.

Таблиця 2.2

Показники платоспроможності філії
ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Показники	Критичне значення	2016	2017	2018	Зміни 2016/2017	Зміни 2017/2018
1	2	3	4	5	6	7
Коефіцієнт поточної ліквідності	>2	0,686	0,749	0,785	0,063	0,036
Коефіцієнт критичної ліквідності	>0,7-1	0,686	0,748	0,785	0,062	0,037
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0,2	0,00042	0,00158	0,00089	0,00116	-0,00069
Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості	=1	0,680	0,748	0,789	0,068	0,041
Коефіцієнт відновлення платоспроможності	>1	-	0,390	0,402	-	0,012
Чисті оборотні активи	>2	0,686	0,749	0,785	0,063	0,036

Джерело: складено автором на основі додатків Б-Е.

Відобразимо показники платоспроможності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» в графічній формі для відстеження динаміки (рис. 2.1).

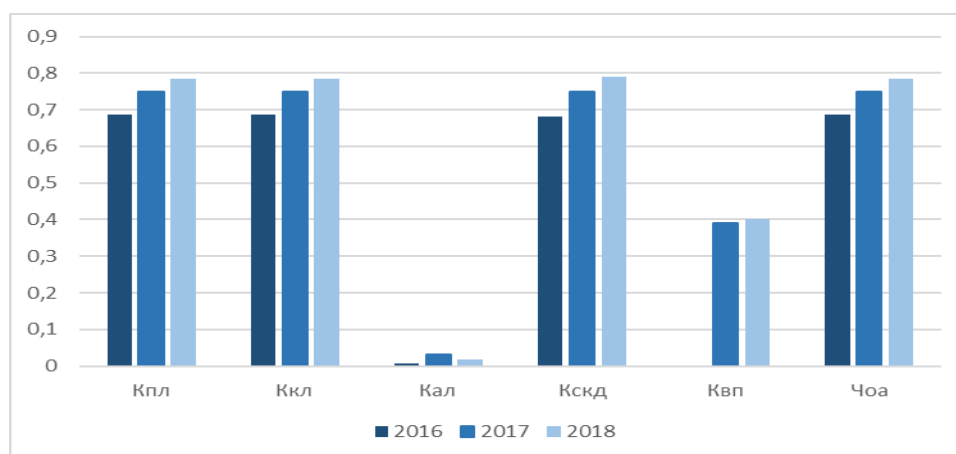

Рис. 2.11. Показників платоспроможності філії за 2016-2018 рр.

Джерело: побудовано автором.

Таким чином, поглянувши на зміну коефіцієнта поточної ліквідності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» видно, що протягом

2016-2018 рр. цей показник знаходиться на рівні нижче норми, отже, виникає необхідність визначити, чи зможе дане підприємство відновити свою платоспроможність протягом найближчих 6 місяців. Відповідно до розрахунку, даний показник приймає значення в 2017 році - 0,749, в 2018 - 0,785 при нормативному значенні > 1 . Це означає, що підприємство «Яготинське для дітей» не має реальної можливості відновити свою платоспроможність протягом 6 місяців.

Аналізуючи динаміку коефіцієнта критичної ліквідності можна зробити висновок, що філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» на даний момент в змозі розрахуватися за частиною своїх зобов'язань. Тенденція до зростання цього коефіцієнта позитивно впливає на інвестиційну привабливість досліджуваного підприємства.

Досліджуючи коефіцієнт абсолютної ліквідності спостерігається дуже суттєве відхилення від нормативного значення. При нормі $> 0,2$ у 2016 році даний коефіцієнт становив 0,00042, у 2017 році - 0,00158, а в 2018 році - 0,00089. Це свідчить про те, що підприємство втрачає свої можливості по погашенню своїх заборгованостей в короткостроковій перспективі. Тобто філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» не в змозі своїми найбільш ліквідними активами покрити заборгованість в короткі терміни.

Коефіцієнти співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості погіршилася і на кожну гривню дебіторської заборгованості за отримані товари та послуги в 2018 році припадає 5,4 гривні кредиторської заборгованості. З урахуванням низького показника поточної ліквідності таке значення співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості говорить про кризу ліквідності компанії. Це може мати тривалі негативні наслідки, тому необхідно вирішити проблему якомога швидше [49].

Таким чином, філією ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за період 2016 - 2018 роки не було досягнуто абсолютну ліквідність балансу, тобто досліджуване підприємство не спроможне швидко реалізовувати активи й одержувати гроші для оплати зобов'язань. Керівництво підприємства повинно

замислитися про перегляд своїх планів на найближчі кілька років і вдаватися до радикальних і ефективних заходів, оскільки воно може остаточно втратити свою інвестиційну привабливість.

Головна умова ефективного функціонування підприємства в умовах ринкового середовища — стійкість його економіки. Тож, проаналізуємо фінансову стійкість філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» [9, с. 680].

На кінець 2016–2018 років коефіцієнт автономії філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» має низьке значення, нижче від нормативного. Значення показників фінансової залежності та автономії свідчать про те, що підприємство має високий рівень залежності від позикових джерел фінансування діяльності. Показник маневреності також знаходяться поза межами нормативного, тому мають незадовільне значення. Значення показників поточних і довгострокових зобов'язань свідчать про високу частку поточних зобов'язань, а саме задовільну структуру позикового капіталу філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

На підприємстві «Яготинське для дітей» спостерігається низький рівень забезпеченості власними оборотними коштами, власного капіталу було недостатньо для покриття навіть необоротних активів. Значення показників фінансової стійкості свідчать про низьку фінансову стійкість підприємства протягом досліджуваного періоду.

Доцільно розглянути багаторівневу схему покриття запасів і витрат з метою визначення абсолютних показників фінансової стійкості підприємства. Для характеристики ступеня забезпеченості запасів і витрат визначимо наявність джерел для їх формування [3, с. 457].

1. Наявність власних обігових коштів підприємства (ВОК):

$$\text{ВОК} = \text{ВК} - \text{НА}, \quad (2.7)$$

де ВК – власний капітал;

НА – необоротні активи.

$$\text{ВОК (2016)} = -546 - 92890 = -93436 \text{ тис. грн.}$$

$$\text{ВОК (2017)} = -4980 - 105431 = -110411 \text{ тис. грн.}$$

$$\text{ВОК (2018)} = -10680 - 113435 = -124115 \text{ тис. грн.}$$

2. Показник наявності власних і довгострокових позикових коштів(ВДПК):

$$\text{ВДПК} = \text{ВОК} + \text{ДЗ} - \text{НА}, \quad (2.8)$$

де ДЗ - довгострокові зобов'язання.

$$\text{ВДПК (2016)} = -93436 + 0 - 92890 = -186326 \text{ тис. грн.}$$

$$\text{ВДПК (2017)} = -110411 + 0 - 105431 = -215842 \text{ тис. грн.}$$

$$\text{ВДПК (2018)} = -124115 + 0 - 113435 = -237550 \text{ тис. грн.}$$

3. Загальний розмір основних джерел формування запасів і витрат (ОК):

$$\text{ОК} = \text{ВОК} + \text{ДЗ} + \text{КЗ} - \text{НА}, \quad (2.9)$$

де КЗ - короткострокові кредити й позикові кошти.

$$\text{ОК (2016)} = -93436 + 0 + 0 - 92890 = -186326 \text{ тис. грн.}$$

$$\text{ОК (2017)} = -110411 + 0 + 0 - 105431 = -215842 \text{ тис. грн.}$$

$$\text{ОК (2018)} = -124115 + 0 + 0 - 113435 = -237550 \text{ тис. грн.}$$

Кожен з наведених показників наявності джерел формування запасів і витрат має бути зменшений на суму іммобілізації оборотних коштів у складі інших дебіторів та оборотних активів [36, с. 76].

Трьом показникам наявності джерел формування запасів і витрат відповідають три показники забезпеченості запасів джерелами їх формування.

1. Надлишок (+) або нестача (-) власних обігових коштів:

$$\pm \Delta \text{ВОК} = \text{ВОК} - \text{ЗВ}, \quad (2.10)$$

де ЗВ – запаси і витрати;

$$\pm \Delta \text{ВОК (2016)} = -93436 - 15045 = -108481 \text{ тис. грн.}$$

$$\pm \Delta \text{ВОК (2017)} = -110411 - 24074 = -134485 \text{ тис. грн.}$$

$$\pm \Delta \text{ВОК (2018)} = -124115 - 20428 = -144543 \text{ тис. грн.}$$

2. Надлишок (+) або нестача (–) власних обігових коштів і довгострокових джерел формування запасів:

$$\pm \Delta ВДПК = ВДПК - ЗВ; \quad (2.11)$$

$$\pm \Delta ВДПК (2016) = -186326 - 15045 = -201371 \text{ тис. грн.}$$

$$\pm \Delta ВДПК (2017) = -215842 - 24074 = -239916 \text{ тис. грн.}$$

$$\pm \Delta ВДПК (2018) = -237550 - 20428 = -257978 \text{ тис. грн.}$$

3. Надлишок (+) або нестача (–) загального розміру основних джерел формування запасів і витрат:

$$\pm \Delta ОК = ОК - ЗВ; \quad (2.12)$$

$$\pm \Delta ОК (2016) = -186326 - 15045 = -201371 \text{ тис. грн.}$$

$$\pm \Delta ОК (2017) = -215842 - 24074 = -239916 \text{ тис. грн.}$$

$$\pm \Delta ОК (2018) = -237550 - 20428 = -257978 \text{ тис. грн.}$$

За допомогою показників забезпеченості запасів і витрат джерелами їх формування визначають фінансову ситуацію за ступенем стійкості. Виділяють чотири типи фінансової стійкості:

1) Абсолютна стійкість фінансового стану (для забезпечення запасів достатньо власних обігових коштів; платоспроможність підприємства гарантована), задається такими умовами:

$$\begin{cases} \Delta ВОК \geq 0; \\ \Delta ВДПК \geq 0; \\ \Delta ОК \geq 0. \end{cases} \quad (2.13)$$

Тримірний показник визначається як – (S - 1,1,1).

2) Нормальна стійкість — для забезпечення запасів крім власних обігових коштів залучаються довгострокові кредити та позики; платоспроможність гарантована.

$$\begin{cases} \Delta ВОК < 0; \\ \Delta ВДПК \geq 0; \\ \Delta ОК \geq 0. \end{cases} \quad (2.14)$$

Тримірний показник – (S - 0,1,1).

3) Нестійкий фінансовий стан — для забезпечення запасів крім власних обігових коштів та довгострокових кредитів і позик залучаються короткострокові кредити та позики; платоспроможність порушена, але є можливість її відновити.

$$\begin{cases} \Delta BOK < 0; \\ \Delta BДПК < 0; \\ \Delta OK \geq 0. \end{cases} \quad (2.15)$$

Тримірний показник – (S - 0, 0, 1).

4) Кризовий фінансовий стан – для забезпечення запасів не вистачає "нормальних" джерел їх формування; підприємству загрожує банкрутство.

$$\begin{cases} \Delta BOK < 0; \\ \Delta BДПК < 0; \\ \Delta OK < 0. \end{cases} \quad (2.16)$$

Тримірний показник – (S - 0,0,0) [31].

Оскільки всі розраховані показники наявності джерел формування запасів і витрат за період 2016-2018 рр. весь час від'ємні, то відповідно тип стійкості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» відноситься до кризового.

Розрахуємо основні показники ділової активності. Ця група коефіцієнтів вказує на ефективність використання активів підприємства, послідовність політики управління виробничими запасами та запасами готової продукції і т.д [32, с. 657].

Оборотність активів означає співвідношення чистого доходу до середньорічної суми активів підприємства. Тобто формула має наступний вигляд:

$$\text{Оборотність активів} = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Середньорічний обсяг активів}};$$

$$O_a(2017) = \frac{141967}{(337156 + 531000) \times 0,5} = 0,327$$

$$O_a(2018) = \frac{167644}{(531000 + 662442) \times 0,5} = 0,281$$

Фондовіддача означає співвідношення чистої виручки від реалізації до середньорічної залишкової вартості основних засобів:

$$\text{Фондовіддача} = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Середньорічна вартість основних засобів}}; \quad (2.17)$$

$$\text{Фондовіддача (2017)} = \frac{141967}{(92723 + 103436) \times 0,5} = 1,45$$

$$\text{Фондовіддача (2018)} = \frac{167644}{(103436 + 97316) \times 0,5} = 1,67$$

Коефіцієнт оборотності обігових коштів розраховується як відношення чистої виручки від реалізації до середньорічної залишкової вартості оборотних активів:

$$K_{\text{оок}} = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Середньорічна залишкова вартість оборотних активів}}; \quad (2.18)$$

$$K_{\text{оок}}(2017) = \frac{141967}{(244266 + 425569) * 0,5} = 0,424$$

$$K_{\text{оок}}(2017) = \frac{167644}{(425569 + 549007) * 0,5} = 0,344$$

Період обороту обігових коштів розраховується діленням 360 днів на коефіцієнт оборотності обігових коштів. Відповідно формула матиме наступний вигляд:

$$P_{\text{оок}} = \frac{360}{K_{\text{оок}}}; \quad (2.19)$$

$$P_{\text{оок}}(2017) = \frac{360}{0,424} = 849 \text{ днів}$$

$$P_{\text{оок}}(2018) = \frac{360}{0,344} = 1046 \text{ днів}$$

Визначимо коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості:

$$K_{\text{дз}} = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Середньорічна сума дебіторської заборгованості}}; \quad (2.20)$$

$$K_{\text{дз}} (2017) = \frac{141967}{(6355 + 5150 + 2222 + 5813 + 26 + 90) * 0,5} = 14,44$$

$$K_{\text{дз}} (2017) = \frac{167644}{(5150 + 5877 + 5813 + 20460 + 90 + 104) * 0,5} = 8,94$$

Період погашення дебіторської заборгованості розраховується діленням 360 днів на період погашення дебіторської заборгованості:

$$T_{\text{дз}} = \frac{360}{K_{\text{дз}}}; \quad (2.21)$$

$$T_{\text{дз}} (2017) = \frac{360}{14,44} = 25 \text{ днів}$$

$$T_{\text{дз}} (2018) = \frac{360}{8,94} = 40 \text{ днів}$$

Визначимо коефіцієнт оборотності власного капіталу:

$$K_{\text{овк}} = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Середньорічна сума власного капіталу}}; \quad (2.22)$$

$$K_{\text{овк}} (2017) = \frac{141967}{(-546 - 4980) * 0,5} = -51,38$$

$$K_{\text{овк}} (2017) = \frac{167644}{(-4980 - 10680) * 0,5} = -21,41$$

Зведемо показники ділової активності в таблицю 2.3.

Таблиця 2.3

**Показники ділової активності філії ТДВ «Яготинський маслозавод»
«Яготинське для дітей» за 2016-2018 рр.**

Показники	Нормативне значення	2017	2018	Зміни 2017/2018
1	2	3	4	5
Оборотність активів	Збільшення	0,327	0,281	-0,046
Фондовіддача	Збільшення	1,45	1,67	0,22
Коефіцієнт оборотності обігових коштів	Збільшення	0,424	0,344	-0,08
Період обороту обігових коштів, днів	Зменшення	849	1046	197

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	5
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Збільшення	14,44	8,94	-5,5
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	Зменшення	25	40	15
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Збільшення	-51,38	-21,41	29,97

Джерело: складено автором на основі додатків Б-Е.

В цілому, всі показники ділової активності, окрім фондівіддачі, знижуються. Це є сигналом, що потрібно терміново приймати рішення щодо активізації діяльності.

Оцінимо рентабельність філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», тобто якісний і кількісний показник ефективності діяльності підприємства.

Розрахуємо рентабельності активів філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»:

$$P_A = \frac{P_{ДО}}{A_{СР}} \times 100\%, \quad (2.23)$$

де $P_{ДО}$ – обсяг прибутку до оподаткування;

$A_{СР}$ – середньорічний обсяг активів.

$$P_A(2017) = \frac{-4434}{(337156 + 531000) \times 0,5} \times 100\% = -1,02\%$$

$$P_A(2018) = \frac{-7448}{(531000 + 662442)} \times 100\% = -0,62\%$$

Визначимо рентабельність діяльності філії:

$$P_d = \frac{ЧП}{ЧД} \times 100\%, \quad (2.24)$$

Де ЧП – чистий прибуток (збиток);

ЧД - чистий дохід від реалізації продукції.

$$P_d(2016) = \frac{8126}{138793} \times 100\% = 5,85\%$$

$$P_d(2017) = \frac{-4434}{141967} \times 100\% = -3,1\%$$

$$P_d(2018) = \frac{-7448}{167644} \times 100\% = -4,44\%$$

Розрахуємо рентабельність продукції:

$$P_{\pi} = \frac{P_{\text{рп}}}{\text{СВ}}, \quad (2.25)$$

де $P_{\text{рп}}$ - прибуток (збиток) від реалізації продукції;

СВ - собівартість реалізованої продукції.

$$P_{\pi}(2016) = \frac{8482}{101336} = 8,37\%$$

$$P_{\pi}(2017) = \frac{-3931}{112868} = -3,48\%$$

$$P_{\pi}(2018) = \frac{-6528}{127209} = -5,13\%$$

Результати показників рентабельності відобразимо в таблиці 2.4

Таблиця 2.4

**Динаміка рентабельності філії ТДВ «Яготинський маслозавод»
«Яготинське для дітей» за 2016-2018 рр.**

Показники	Нормативне значення	2016	2017	2018	Зміни 2016/2017	Зміни 2017/2018
1	2	3	4	5	6	7
Рентабельності активів, %	>0	-	-1,02	-0,62	-	0,4
Рентабельність діяльності, %	>0	5,85	-3,1	-4,44	-2,75	-1,34
Рентабельність продукції, %	>0	8,37	-3,48	-5,13	-4,82	-1,65

Джерело: складено автором на основі додатків Б-Е.

Всі показники рентабельності з 2017 по 2018 роки показали від'ємне значення, це є підтвердженням того, що філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» збиткова.

Для визначення інвестиційної привабливості скористаємося методикою розроблена за ініціативою керівництва Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій [18, с. 528].

Згрупуємо всі показники, які необхідні в процесі визначення інвестиційної привабливості підприємства методом інтегральної оцінки.

Представимо показники оцінки майнового стану філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

**Показники оцінки майнового стану
філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»**

№ п/п	Показник	Норм. знач.	Формула розрахунку	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7
1.1	Коефіцієнт зносу основних засобів	<0,5	$p.1012/p.1011$	0,3118	0,3472	0,3906
1.2	Коефіцієнт оновлення	>0,1	$(p.1011 \text{ за пот. рік} - p.1011 \text{ за поп. рік})/p.1011 \text{ пот. рік}$	0,1828	0,1497	0,0078

Джерело: складено автором на основі додатків Б-Е.

Показники оцінки фінансової стійкості (платоспроможності) філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» наведемо в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

**Показники оцінки фінансової стійкості (платоспроможності) філії
ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»**

№ п/п	Показник	Норм. знач.	Формула розрахунку	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7
2.1	Власні оборотні засоби	>0	$(p.2000)/((p.1495 \text{ мин. рік} + p.1495 \text{ пот. рік})/2)$	-30,113	-51,381	-21,410
2.2	Власні довгострокові та середньострокові позикові джерела формування запасів та витрат	>0	$p.1495+p.1595-p.1095$	-93436	-110411	-124115
2.3	Загальна сума основних джерел формування запасів та витрат	>0	$p.1495+p.1595+p.1600-p.1095$	-93436	-110411	-124115
2.4	Робочий капітал	>0	$(p.1195+p.1200)-p.1695$	-93436	-110411	-124115
2.5	Коефіцієнт незалежності	>0,5	$(p.1495+p.1520)/p.1900$	-0,002	-0,009	-0,016
2.6	Коефіцієнт фінансування	>1	$(p.1595+p.1695+p.1700+p.1800)/p.1495$	-618,502	-106,627	-50,185

Продовження табл. 2.6

1	2	3	4	5	6	7
2.7	Коефіцієнт фінансової стійкості	>1	$(p.1495+p.1595)/p.1900$	-0,002	-0,009	-0,016
2.8	Показник фінансового лівериджу	>0,4	$p.1595/p.1495$	0	0	0

Джерело: складено автором на основі додатків Б-Е.

Показники оцінки ліквідності активів філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» відображені в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

**Показники оцінки ліквідності активів філії ТДВ «Яготинський
маслозавод» «Яготинське для дітей»**

№ п/п	Показник	Норм. знач.	Формула розрахунку	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7
3.1	Поточний (загальний) коефіцієнт покриття	>2	$(p.1160+p.1165+p.1125+p.1130+p.1135+p.1140+p.1145+p.1144+p.1190+p.1100+p.1170)/(p.1615+p.1620+p.1625+p.1630+p.1635+p.1640+p.1645+p.1650+p.1660+p.1670+p.1690+p.1600+p.1605+p.1610+p.1595)$	0,686	0,749	0,785
3.2	Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості	=1	$(p.1125+p.1135+p.1130+p.1140+p.1145+p.1150)/(p.1615+p.1620+p.1625+p.1630+p.1635+p.1640+p.1645)$	0,680	0,748	0,789
3.3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0,2	$(p.1165)/(p.1695+p.1700)$	0,000	0,002	0,001

Джерело: складено автором на основі додатків Б-Е.

Також представимо показники оцінки прибутковості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

**Показники оцінки прибутковості філії ТДВ «Яготинський
маслозавод» «Яготинське для дітей»**

№ п/п	Показник	Норм. знач.	Формула розрахунку	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7
4.1	Коефіцієнт прибутковості власного капіталу	>0,2	$p.2350 / ((p.1495 \text{ за мин. рік} + p.1495 \text{ за пот. рік}) / 2)$	-1,763	1,605	0,951
4.2	Операційна рентабельність продажу	Збільшення	$p.2190 / p.2000$	0,059	-0,031	-0,044
4.3	Коефіцієнт прибутковості активів	Збільшення	$(p.2350 \text{ або } p.2355) / ((p.1300 \text{ мин. рік} + p.1300 \text{ пот. рік}) / 2)$	0,030	0,046	0,113

Джерело: складено автором на основі додатків Б-Е.

В таблиці 2.9 наведемо необхідні показники оцінки ділової активності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Таблиця 2.9

**Показники оцінки ділової активності філії ТДВ «Яготинський
маслозавод» «Яготинське для дітей»**

№ п/п	Показник	Норм. знач.	Формула розрахунку	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7
5.1	Продуктивність праці	Збільшення	$p.2000 / \text{середньооблікова чисельність працюючих, чол.}$	1119,298	1051,607	991,976
5.2	Фондовіддача	Збільшення	$p.2000 / ((p.1010 \text{ мин. рік} + p.1010 \text{ пот. рік}) / 2)$	1,608	1,447	1,670
5.3	Оборотність коштів у розрахунках (в оборотах)	<18	$p. 2000 / (p.1300 - p.1010)$	0,568	0,332	0,297
5.4	Коефіцієнт оборотності коштів у розрахунках (у днях)	<18 днів	$360 / (\text{показник 5.3})$	634,008	1084,217	1213,556
5.5	Оборотність виробничих запасів (в оборотах)	>8	$p.2090 / p.1100$	2,490	1,209	1,979

Продовження табл. 2.9

1	2	3	4	5	6	7
5.6	Коефіцієнт оборотності виробничих запасів (у днях)	<45 днів	360/(показник 5.5)	144,598	297,833	181,874
5.7	Оборотність власного капіталу	>8	$p.2000/((p.1495 \text{ мин. рік} + p.1495 \text{ пот. рік})/2)$	1,134	0,968	1,054
5.8	Оборотність основного капіталу	>5	$p.2090/p.1300$	0,111	0,055	0,061

Джерело: складено автором на основі додатків Б-Е.

Далі необхідно визначити обмеження для показників, з яких складається інтегральна оцінка. Вони пов'язані з головною посилкою методу, яка передбачає розгляд кожного показника як елемента безлічі відповідних показників. Саме з цією метою встановлюються конкретні значення екстремальних обмежень за кожним показником. Завантажена цими обмеженнями область існування показників може змінюватися в залежності від конкретного стану на ринку рухомого і нерухомого майна, готової продукції, праці і т.п.

Таким чином, всі основні параметри, що дозволяють визначити інтегральний показник інвестиційної привабливості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» зведемо в таблицю 2.10.

Таблиця 2.10

Основні параметри для визначення інтегрального показника інвестиційної привабливості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Групові показники і їх вагомість, $G_i, \%$	Показники у групах і їх вагомість, $V_{ij}, \%$	Мінімальне значення показника, R_{ijmin}	Максимальне значення показника, R_{ijmax}	Фактичне значення показника, Φ_{ij}			Напрямок оптимізації, min (max)
				2016	2017	2018	
1	2	3	4	5	6	7	8
I=20	60	1	2,5	0,312	0,347	0,391	min
	40	0,1	0,8	0,183	0,150	0,008	max

Продовження табл. 2.10

1	2	3	4	5	6	7	8
II=24	10	0	1300	-30,113	-51,381	-21,410	max
	12	0	1500	-93436	-110411	-124115	max
	9	0	2300	-93436	-110411	-124115	max
	13	400	700	-93436	-110411	-124115	max
	13	0,5	1,5	-0,002	-0,009	-0,016	max
	15	2	3	-618,502	-106,627	-50,185	max
	15	0,85	0,9	-0,002	-0,009	-0,016	max
	13	0,01	0,8	0,000	0,000	0,000	max
III=16	40	1	1,5	0,686	0,749	0,785	max
	40	0,3	1	0,680	0,748	0,789	max
	20	0,2	0,35	0,000	0,002	0,001	max
IV=14	33	0,3	0,8	-1,763	1,605	0,951	max
	33	0,5	0,9	0,059	-0,031	-0,044	max
	34	1,9	2,5	0,030	0,046	0,113	max
V=26	9	0,1	1	1119,298	1051,607	991,976	max
	11	0,1	3,5	1,608	1,447	1,670	max
	13	0,4	0,8	0,568	0,332	0,297	max
	14	450	900	634,008	1084,217	1213,556	min
	12	0,8	1	2,490	1,209	1,979	max
	13	360	450	144,598	297,833	181,874	min
	13	1,2	1,5	1,134	0,968	1,054	max
	15	1,2	1,4	0,111	0,055	0,061	max

Джерело: складено автором на основі [51].

Розрахунок інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємства втілює в собі значення всіх показників, задіяних в методі при визначенні цієї привабливості.

Показники для розрахунку інтегрального значення інвестиційної привабливості «Яготинське для дітей» відобразимо в таблиці 2.11.

Таблиця 2.11

**Показники для розрахунку інтегрального значення інвестиційної
привабливості «Яготинське для дітей»**

Груп. показ. і їх вагомість, Гі, %	Вагом. показ. з урах. груп. вагом. $\tilde{B}_{ij}$	Доля варіаційного розмаху, Δ_{ij}	Ранг, R_{ij}			$\tilde{B}_{ij} \times R_{ij}$		
			2016	2017	2018	2016	2017	2018
1	2	3	4			5		
20	12	1,5	-0,459	-0,435	-0,406	-5,506	-5,223	-4,875
	8	0,7	-0,882	-0,929	-1,132	-7,054	-7,432	-9,054
24	2,4	1300	-1,023	-1,040	-1,016	-2,456	-2,495	-2,440
	2,88	1500	-63,291	-74,607	-83,743	-182,277	-214,869	-241,181
	2,16	2300	-41,624	-49,005	-54,963	-89,909	-105,850	-118,720
	3,12	300	-313,787	-370,370	-416,050	-979,014	-1155,554	-1298,076
	3,12	1	-1,502	-1,509	-1,516	-4,685	-4,709	-4,730
	3,6	1	-621,502	-109,627	-53,185	-2237,407	-394,655	-191,467
	3,6	0,05	-18,032	-18,188	-18,322	-64,917	-65,475	-65,961
	3,12	0,79	-1,013	-1,013	-1,013	-3,159	-3,159	-3,159
16	6,4	0,5	-1,628	-1,502	-1,429	-10,421	-9,612	-9,149
	6,4	0,7	-0,457	-0,359	-0,301	-2,922	-2,300	-1,927
	3,2	0,15	-2,331	-2,323	-2,327	-7,458	-7,433	-7,448
14	4,62	0,5	-5,126	1,610	0,302	-23,683	7,436	1,397
	4,62	0,4	-2,104	-2,328	-2,361	-9,719	-10,756	-10,908
	4,76	0,6	-4,117	-4,090	-3,978	-19,598	-19,470	-18,934
26	2,34	0,9	1242,554	1167,342	1101,085	2907,576	2731,579	2576,538
	2,86	3,4	-0,556	-0,604	-0,538	-1,592	-1,727	-1,539
	3,38	0,4	-0,580	-1,170	-1,258	-1,962	-3,954	-4,253
	3,64	450	0,409	1,409	1,697	1,488	5,130	6,176
	3,12	0,2	7,448	1,044	4,897	23,239	3,256	15,279
	3,38	90	-2,393	-0,691	-1,979	-8,090	-2,335	-6,690
	3,38	0,3	-1,221	-1,772	-1,487	-4,126	-5,988	-5,026
	3,9	0,2	-6,445	-6,726	-6,695	-25,134	-26,231	-26,110
Сума	100	5953,29	160,3391058	523,1176	454,2793	-758,784	698,172	567,744

Джерело: складено автором на основі [51].

Інтегральне значення показника інвестиційної привабливості розрахуємо за формулою 2.26.

$$I = \frac{\sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^{n_i} R_{ij}^{(t)} \times \tilde{B}_{ij}}{\sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^{n_i} \tilde{B}_{ij}} \quad (2.26)$$

де m - число груп,

n - кількість показників.

$$I(2016) = \frac{-758,784}{100} = -7,588$$

$$I(2017) = \frac{698,172}{100} = 6,982$$

$$I(2018) = \frac{567,744}{100} = 5,677$$

Отже, можемо спостерігати, що відносно 2016 року в 2017 році відбулося зростання з -7,588 до 6,982, що говорить про відновлення інвестиційної привабливості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», проте в 2018 році інтегральне значення показника інвестиційної привабливості знову почалося знижуватися.

Для забезпечення підприємству інвестиційної привабливості необхідно ставити питання про достатність рівня фінансового потенціалу та його оцінку.

Щоб оцінити фінансовий стан підприємства використовують математичні моделі, на основі яких формують узагальнений показник фінансового стану підприємства – його інтегральну оцінку, яка може слугувати індикатором інвестиційної привабливості. Виходячи з необхідності постійного проведення моніторингу динаміки показників, обрана на підприємстві методика має бути нескладною в розрахунках та дозволяти отримувати максимально якісну інформацію про поточний фінансовий стан підприємства [37, с. 319].

В межах даного аналізу будується функція, за якою проводиться розрахунок інтегрального показника. Він дає можливість з достатньо високою точністю визначити стан підприємства та оцінити ймовірність банкрутства.

Найпоширенішою в Україні є діагностика банкрутства підприємства за моделлю О. Терещенка.

Модель О. Терещенка має суттєві переваги над традиційними методиками, серед яких:

- Адаптована під українські реалії;
- Зручність у застосуванні;

- При використанні вітчизняних статистичних даних врахована сучасна міжнародна практика;
- Вирішення проблеми критичних значень показників, за рахунок використання різноманітних;
- Модифікацій базової моделі до підприємств різних видів діяльності;
- Врахування галузевої специфіки підприємства.

Модель Терещенка має такий вигляд:

$$Z = 1,5x_1 + 0,08x_2 + 10x_3 + 5x_4 + 0,3x_5 + 0,1x_6, \quad (2.27)$$

де x_1 – відношення грошових надходжень до зобов'язань;

x_2 – відношення валюти балансу до зобов'язань;

x_3 – відношення чистого прибутку до середньорічної суми активів;

x_4 – відношення прибутку до виручки;

x_5 – відношення виробничих запасів до виручки;

x_6 – відношення виручки до основного капіталу.

У таблиці 2.12 наведемо методику розрахунку і результати зазначених вище факторів.

Таблиця 2.12

Розрахунок проміжних показників моделі О. Терещенка

Формула розрахунку	2016	2017	2018
1	2	3	4
$X_1 = p.2000(\text{ф.2})/p.1695(\text{ф.1})$	0,4110	0,2649	0,2491
$X_2 = p.1900(\text{ф.1})/p.1695(\text{ф.1})$	0,9984	0,9907	0,9841
$X_3 = p.2350(2355)(\text{ф.2})/p.1900(\text{ф.1})$	0,0241	-0,0084	-0,0112
$X_4 = p.2350(2355)(\text{ф.2})/p.2000(\text{ф.2})$	0,0585	0,0312	-0,0444
$X_5 = p.1100(\text{ф.1})/p.2000(\text{ф.2})$	0,1084	0,1696	0,1219
$X_6 = p.2000(\text{ф.2})/p.1900(\text{ф.1})$	0,4117	0,2674	0,2531

Джерело: складено автором на основі [37].

Підставляємо отримані дані в формулу:

$$Z(2016) = 1,5 \times 0,4110 + 0,08 \times 0,9984 + 10 \times 0,0241 + 5 \times 0,0585 + 0,3 \times 0,1084 + 0,1 \times 0,4117 = 1,3$$

$$Z(2017) = 1,5 \times 0,2649 + 0,08 \times 0,9907 + 10 \times (-0,0084) + 5 \times (-0,0312) + 0,3 \times 0,1696 + 0,1 \times 0,2674 = 0,31$$

$$Z(2018) = 1,5 \times 0,2491 + 0,08 \times 0,2491 + 10 \times (-0,0112) + 5 \times (-0,0444) + 0,3 \times 0,1219 + 0,1 \times 0,2531 = 0,12$$

Для інтерпретації отриманих даних скористаємося відповідною шкалою (табл. 2.13).

Таблиця 2.13

Шкала визначення стану підприємства за моделлю О. Терещенка

Граничне значення коефіцієнта	Стан підприємства
1	2
$0 < Z < 1$	Існує загроза банкрутства
$1 < Z < 2$	Фінансова стійкість порушена
$Z > 2$	Банкрутство не загрожує

Джерело: складено автором на основі [37].

Порівнюючи одержані дані з нормативними значенням, можемо спостерігати, що в 2016 році показник ще знаходився на середньому рівні, тобто діяльність підприємства була прибуткова, проте фінансова стійкість багато в чому залежить від змін, як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі. Проте в 2017 і 2018 році цей показник в категорію низьких, що свідчить про існування загрози банкрутства і сигналізує про відсутність фінансової стійкості.

Таким чином, для визначення фінансового потенціалу підприємства ми скористалися моделлю Терещенка. Наведені вище модель дала змогу визначити, що фінансова стійкість філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» відсутня, а інвестиційна привабливість відповідно низька. Звісно, методики діагностики банкрутства самостійно не в змозі визначити інвестиційну привабливість підприємства, вони може слугувати лише доповненням методики оцінювання інвестиційної привабливості. Проте, вони виступають важливим фактором у прийнятті управлінського рішення кредитора чи інвестора при здійсненні інвестицій у підприємство [35, с. 211].

Висновки до розділу 2

Галузь молочної продукції в Україні посідає одне з головних місць в економіці країн. Ринок молочної продукції має тенденцію до сезонного коливання цін. Для ринку молочної продукції характерне те, що він повністю забезпечується продукцією вітчизняного товаровиробника. Частки експорту та імпорту в загальній структурі ринку відіграють несуттєву роль. Ринок української молочної продукції можна описати як висококонкурентний, на якому на сьогодні сьогоднішній день в Україні діють близько 350 підприємств з переробки молока, серед яких 80 підприємств виробляють до 90 відсотків суцільномолочних продуктів. Лідерами з виробництва молочної продукції за часткою ринку на 2018 рік виступають «Данон Україна», група компаній «Молочний альянс», «Лакталіс» та «Люстдорф».

Підприємство «Яготинське для дітей» - це філія ТДВ «Яготинський маслозавод», яка входить до групи компаній «Молочний Альянс», орієнтована на випуск молочної продукції для дітей від 6 місяців. На заводі «Яготинське для дітей» виробництво відбувається повністю без втручання людини в закритому режимі. Підприємство «Яготинське для дітей» за перші 3 роки своєї діяльності стало абсолютним лідером у своїй ніші з ринковою часткою 40%.

Для оцінки інвестиційної привабливості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» ми проаналізували його фінансове становище. Визначили, що філією ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за період 2016 - 2018 роки не було досягнуто абсолютну ліквідність балансу, тобто досліджуване підприємство не спроможне швидко реалізовувати активи й одержувати гроші для оплати зобов'язань. Значення показників фінансової стійкості свідчать про низьку фінансову стійкість підприємства протягом досліджуваного періоду. Оскільки всі розраховані показники наявності джерел формування запасів і витрат за період 2016-2018 рр. весь час від'ємні, то відповідно тип стійкості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» відноситься до

кризового. Для визначення фінансового потенціалу підприємства ми скористалися моделлю Терещенка, яка дала змогу визначити, що фінансова стійкість філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» відсутня, а інвестиційна привабливість відповідно низька. Всі показники ділової активності, окрім фондоддачі, знижуються. Це є сигналом, що потрібно терміново приймати рішення щодо активізації діяльності. Всі показники рентабельності з 2017 по 2018 роки показали від'ємне значення, це є підтвердженням того, що філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» збиткова.

Для визначення інвестиційної привабливості також скористалися методикою розроблена за ініціативою керівництва Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій і визначили, що інтегральний показник за 2018 рік знизився з 6,982 до 5,677.

Таким чином, підприємство інвестиційно непривабливе і збиткове, йому загрожує банкрутство. Керівництву філії необхідно негайно здійснювати санаційно-стабілізаційні заходи щодо поліпшення наявного положення.

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ФІЛІЇ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» «ЯГОТИНСЬКЕ ДЛЯ ДІТЕЙ»

3.1. Напрями удосконалення інвестиційної привабливості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Фінансова стійкість суб'єктів господарювання та їх сталий розвиток багато в чому визначаються стабільністю й достатністю їх ресурсної бази. Як відомо, інвестиційна привабливість підприємства залежить від його прибутку. Тому, досить важливо визначити найбільш впливову статтю затрат на прибуток підприємства та оптимізувати використання коштів по даній статті затрат. Для даної задачі використаємо кореляційно-регресійний аналіз [34, с. 102].

Метою кореляційно-регресійного аналізу є побудова економіко-математичної моделі у вигляді рівняння регресії, що виражає залежність результативної ознаки від однієї або кількох ознак-факторів, та оцінка міри щільності зв'язку.

Процес моделювання було розпочато із відбору суттєвих чинників впливу на рівень чистого прибутку підприємства, тобто відбору факторів, які будуть включені в модель. Ефективним засобом уникнення громіздких розрахунків є пакет «Аналіз даних» в програмі MS Excel, який дозволяє швидко проводити економіко-математичні розрахунки, будувати багатofакторні лінійні та нелінійні моделі тощо [31, с. 102].

Для визначення впливу на чистий прибуток «Яготинське для дітей» було обрано такі фактори як:

- Адміністративні витрати, тис. грн.;
- Витрати на збут, тис. грн.;
- Інші операційні витрати, тис. грн.

Зведені дані для проведення кореляційно-регресійного аналізу впливу факторних величин на чистий прибуток «Яготинське для дітей» подано у табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Зведені дані для кореляційно-регресійного аналізу

Рік	Чистий прибуток, тис.грн	Адміністративні витрати, тис. грн	Витрати на збут, тис. грн	Інші операційні витрати, тис грн
2014	19973	2097	15021	427
2015	10467	2106	26598	574
2016	8126	3861	25114	600
2017	-4434	4432	28598	613
2018	-7448	6314	40649	992

Джерело: сформовано автором на основі додатків Б, В, Г.

Комплексну взаємодію всіх факторних ознак з результативною можна описати рівнянням лінійної багатфакторної регресії такого виду:

$$Y = a_0 + b_1 * x_1 + b_2 * x_2 + b_3 * x_3 \quad (3.1)$$

де Y – чистий прибуток, тис. грн.;

x_1 – адміністративні витрати, тис. грн.;

x_2 – витрати на збут, тис. грн.;

x_3 – інші операційні витрати, тис. грн.

За вхідними даними було побудовано кореляційну матрицю, яка використовується для вимірювання сили взаємозв'язку між обраними факторними величинами та результативним показником за допомогою табличного редактора Microsoft Excel, результати розрахунків наведені у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Результати кореляційного аналізу

Показник	Чистий прибуток, тис.грн	Адміністративні витрати, тис. грн	Витрати на збут, тис. грн	Інші операційні витрати, тис грн
Чистий прибуток, тис.грн	1			
Адміністративні витрати, тис. грн	-0,902	1		
Витрати на збут, тис. грн	-0,903	0,870	1	
Інші операційні витрати, тис грн	-0,826	0,904	0,964	1

Джерело: сформовано автором

Отримані дані в табл. 3.2 необхідно проаналізувати. Для цього застосовується шкала Чеддока, яка власне і направлена на оцінку тісноти зв'язку. Результати представимо в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Оцінка тісноти зв'язку

Показник	Адміністративні витрати, тис. грн	Витрати на збут, тис. грн	Інші операційні витрати, тис. грн
Чистий прибуток, тис.грн	дуже сильний (>90)	Дуже сильний (>90)	сильний (>80)

Джерело: сформовано автором

Таким чином, за результатами кореляційного аналізу (табл. 3.2) бачимо, що вплив всіх факторів на результуючу змінну є досить сильним. Однак між факторними величинами $(x_1;x_2)$, $(x_1;x_3)$ та $(x_2;x_3)$ спостерігається явище мультиколінеарності, а тому побудуємо лінії регресії виду:

$$Y = a_{01} - b_{11} * x_1 \quad (3.2)$$

$$Y = a_{02} - b_{12} * x_2 \quad (3.3)$$

$$Y = a_{03} - b_{13} * x_3 \quad (3.4)$$

Отже, за допомогою програми MS Excel, побудуємо лінію регресії для рівняння 3.2 на рис. 3.1.

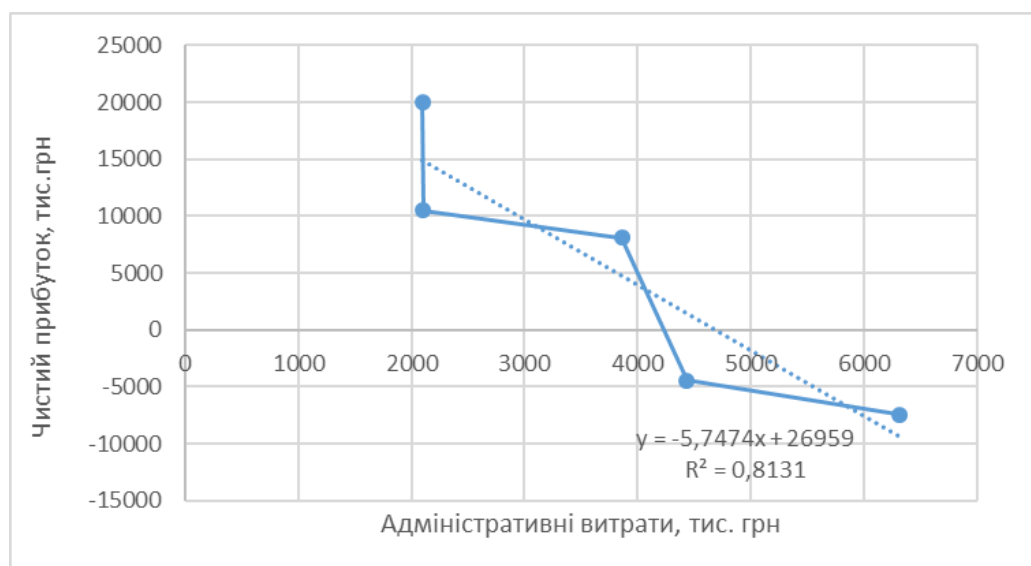

Рис. 3.1. Залежність чистого прибутку від адміністративних витрат.

Джерело: побудовано автором.

Як видно з результатів проведеного регресійного аналізу нормований коефіцієнт детермінації R^2 дорівнює 0,81, це свідчить про те, що зміна результативної величини (чистий прибуток) на 81 % спричинена зміною факторної змінної (адміністративні витрати). Дане рівняння свідчить про значущість впливу адміністративних витрат, а саме при їх збільшенні на 1 тис. грн. обсяг чистого прибутку зменшиться на 5,74 тис. грн.

Тепер побудуємо лінію регресії для рівняння 3.3 на рисунку 3.2.

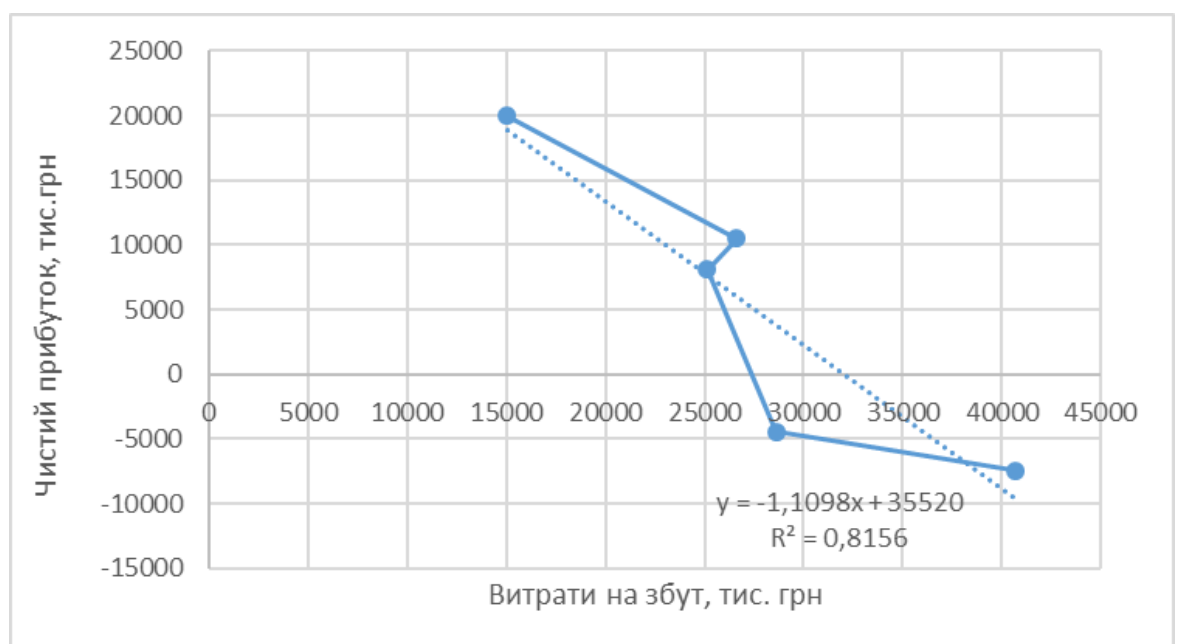

Рис. 3.2. Залежність чистого прибутку від витрат на збут.

Джерело: побудовано автором.

Як бачимо, коефіцієнт детермінації R^2 дорівнює 0,815, це свідчить про те, що зміна результативної величини (чистий прибуток) на 81,5 % спричинена зміною факторної змінної (витрати на збут). Отримане рівняння свідчить про значущість впливу витрат на збут, а саме при їх збільшенні на 1 тис. грн. обсяг чистого прибутку зменшиться на 1,1 тис. грн.

Побудуємо лінію регресії для рівняння 3.4 на рис. 3.3.

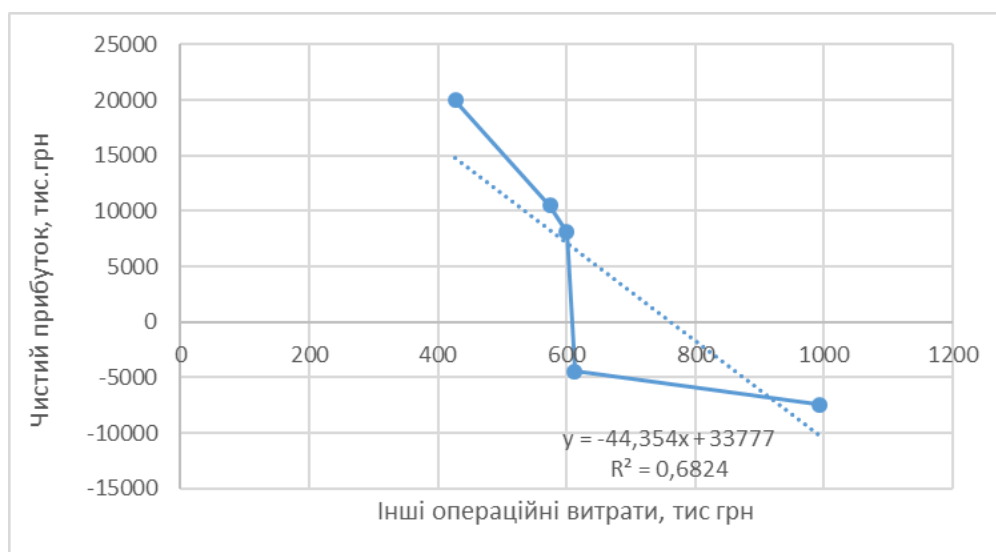

Рис. 3.3. Залежність чистого прибутку від інших операційних витрат.

Джерело: побудовано автором.

Коефіцієнт детермінації R^2 дорівнює 0,68, це свідчить про те, що зміна результативної величини (чистий прибуток) на 68 % спричинена зміною факторної змінної (інші операційні витрати). Отримане рівняння показує, що при збільшенні інших операційних витрат на 1 тис. грн. обсяг чистого прибутку зменшиться на 44,35 тис. грн.

Таким чином, отримані моделі чистого прибутку підприємства дозволили досить точно визначити вплив на рівень чистого прибутку при відомих значеннях факторів. Коефіцієнти детермінації показують, що отримані моделі є адекватними. Коефіцієнти при обраних факторах у рівняннях свідчать про пряму залежність чистого прибутку від статей витрат, які були обрані у якості факторів.

Згідно із проведеним дослідженням, для формування рекомендацій по покращенню управління процесом формування витрат з метою підвищення інвестиційної привабливості, слід врахувати, що найбільший вплив на зміну чистого прибутку мають адміністративні витрати та витрати на збут.

З ціллю забезпечення максимальної ефективності збутової діяльності потрібно грамотно укладати договори і з постачальниками і з покупцями, тобто складати на найбільш вигідних філії умовах. При укладанні договорів необхідно акцентувати увагу на наступні умови:

- Здійснення доставки/вивезення продукції силами іншої сторони, тобто коли транспортні витрати бере на себе постачальник або покупець;
- Вигідний розподіл ризику у випадках форс-мажорних обставин;
- У договорах із постачальниками існує доцільність передбачити фіксовані ціни на товар відповідно до терміну дії договору, а також відстрочку платежу за продукцію;
- У договорах з покупцями доцільно включити: передчасну оплату за товар, мінімальний розмір одержуваної партії за визначений період [27, с. 67].

Для того, щоб забезпечити двосторонній зв'язок з водієм і мати можливість забезпечити транспортний засіб зворотного завантаженням, контролювати економію паливних ресурсів, необхідно забезпечити транспортні засоби, що працюють на далеких відстанях, навігаційними приладами, за допомогою яких можна відстежувати маршрут руху транспортного засобу, його кілометраж і правильно розрахувати витрати палива.

Економічний результат від впровадження системи контролю транспорту складається з багатьох складових. Основними з них є:

- 1) Зниження пробігу автотранспорту досягається, насамперед, за рахунок більш ефективного оперативного управління перевезеннями, транспортної логістики. Диспетчер, який має перед очима повну картину місць знаходження автомобілів, в якому стані виконання виданих водієві замовлень, має можливість оптимально завантажити автотранспорт. Різке зниження збитків, заподіяних розкраданнями палива, приписками пробігу, нецільовим використанням транспортних засобів та іншими зловживаннями водіїв. За результатами експлуатації вже встановлених систем, розмір цих втрат становить, на більшості підприємств, 15-22% експлуатаційних витрат на автомобіль;
- 2) Ефективність управління транспортом. На практиці з'ясовується, що диспетчер не в змозі ефективно контролювати більше 3-4 одиниць транспорту без системи контролю транспорту;

3) Зниження витрат на міжміські переговори з водіями - як показала практика, впровадження системи контролю транспорту дає суттєвий ефект економії коштів через відсутність необхідності тримати зв'язок з водієм - підтверджувати терміни прибуття в пункт навантаження або розвантаження та ін.

4) Зниження витрат на паливо за рахунок зменшення пробігу.

Наявність контролюючого приладу в автотранспортному засобі буде сприяти тому, що водії будуть дотримуватися найкоротших маршрутів, буде проводитися зворотнє завантаження, можливість відстежувати знаходження автомобіля на маршруті в будь-який момент часу для надання повної інформації на вимогу замовника [16, с. 95].

Відповідно до Кодексу України з процедур банкрутства, іншими нормативно-правовими документами одним із ефективних ринкових інструментів, який рекомендують включати до плану санації, і спрямований на фінансове оздоровлення підприємств являється реструктуризація [42].

Реструктуризація підприємства направлена на вирішення двох головних завдань: насамперед, якомога швидше забезпечити виживання підприємства, а також, відновити конкурентоспроможність підприємства на ринку.

В наслідок відсутності відділу логістики на філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» вона демонструє низьку ефективність збутової діяльності через недостатню взаємодію з внутрішніми підрозділами і призводить до значних витрат на оплату послуг зовнішнім агенціям. Відкриття відділу логістики дозволить оптимізувати шляхи доставки продукції, впровадити збірні вантажі, збільшити ефективність роботи підприємства в цілому і відповідно зменшити витрати на збут [2, с. 88].

Таким чином, існують недоліки в організації системи управління збутовою діяльністю філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», що вимагає негайної зміни такого положення справ. Зменшення витрат на збут має покращити показники діяльності і позитивно вплинути на інвестиційну привабли-

вість філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей». Тому пропонуємо впровадити нову службу – логістичний відділ, що сприятиме більш ефективній діяльності філії, а також зниженню і оптимізації витрат на збут та підвищенню інвестиційної привабливості з боку інвесторів.

3.2. Обґрунтування доцільності впровадження відділу логістики на філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Сучасний стан української та світової економіки, а також загострення конкурентної боротьби на ринках потребують підвищення інвестиційної привабливості та ефективності діяльності кожного підприємства шляхом правильного формування організаційної структури з окресленням меж прав та обов'язків кожного окремого працівника. Важливим резервом для цього є оптимізація процесів формування та руху логістичних потоків як на самому підприємстві, так і поза його межами. На підприємствах, організаційно побудованих без врахування досягнень сучасної логістики ці процеси часто роз'єднані з різними функціональними службами (постачання, виробництво, складське господарство, збут, маркетинг, реклама тощо), при цьому практичні цілі цих служб можуть не збігатися з завданням раціональної організації діяльності підприємства в цілому. Відсутність відокремленого відділу логістики, якому б підпорядковувались інші функціональні служби підприємства - це головна проблема філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» [2, с. 321].

Необхідність виділення самостійного відділу логістики на філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» виникла в силу ряду причин. Одна з причин: збільшення інформаційних і товарних потоків в середині підприємства, що збігається ще й через низький рівень координації дій між різними відділами.

Наступна причина - порушення функції інформатизації підрозділів, що приводить до зниження координації та якості взаємодії. Деякі дії виконуються

одночасно кількома співробітниками, а деякі не робить ніхто, що створює безліч труднощів.

З усвідомленням цих проблем у керівника виникає необхідність в об'єднанні цілей і узгодження дій. А також в більш якісному прогнозуванні та чіткого планування.

Є ще одна причина, що підштовхує філію ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» до створення відділу логістики. Вона, до того ж, розставляє всі крапки над "І", оскільки може бути визначена в цифрах, йдеться про неконтрольоване збільшення логістичних витрат, а отже про недоотримання прибутку. Зокрема, філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» витрачає кошти на оплату низки логістичних послуг зовнішніх агенцій, що для філії становить достатньо вагому статтю витрат.

Отже, потреба в систематизації і оптимізації процесів для зниження логістичних витрат, які відбуваються на філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», можна назвати гострою і актуальною.

Функціями логістичного відділу в філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» будуть наступні:

- Створення оптимальних маршрутів переміщення товару. Йдеться про постачання і доставку. Ці операції повинні займати якомога менше часу і приводити до найкращого використання ресурсів;
- Обробка замовлень і документації;
- Постійне проведення аналізу логістичних витрат;
- Організація збірних вантажів;
- Організація, планування і контроль забезпечення діяльності складського господарства, а також управління товарними запасами;
- Ведення 1С:TMS Логістика для контролю виконання рейсів;
- Забезпечення ефективної взаємодії різних відділів філії. Всі відділи філії повинні працювати за одним алгоритмом. Тільки така синхронність дасть можливість використовувати робочий час і робочі ресурси з найбільшою віддачею.

Отже, проведемо економічне оцінювання запропонованого проекту впровадження логістичного відділу на філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Відомо, що частину функцій логістики філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» виконують зовнішні агенції “Logistic plus” і Logistic consulting”. Зокрема, вони надають такі послуги як: проведення аналітичних досліджень, обробка документів, складання найбільш оптимальних маршрутів перевезення, ведення 1С:TMS логістика для контролю виконання рейсів, обробка замовлень, управління товарним запасом.

Витрати на надані послуги за 2018 рік представимо в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Статті витрат на послуги надані логістичними агенствами

Послуги	Витрати на рік, тис. грн
1	2
Проведення аналітичних досліджень	79,7
Обробка документів	38
Ведення 1С:TMS Логістика для контролю виконання рейсів	369,7
Обробка замовлень	362,51
Управління товарними запасами	318,1
Всього витрат	1168,01

Джерело: складено автором на основі [43] і [44].

Для відкриття нової додаткової служби – логістичного відділу, філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» потрібно забезпечити працівників нового відділу необхідним обладнання. Розрахуємо амортизацію за формулою 3.5 і представимо результати в табл. 3.1.

$$A = C_3 * \left(1 - \sqrt[t]{\frac{C_L}{C_P}} \right), \quad (3.5)$$

де C_3 – первісна або залишкова вартість об’єкта ОЗ на дату початку нарахування амортизації;

C_L – ліквідаційна вартість об’єкта ОЗ;

C_P – первісна вартість об’єкта ОЗ;

T – термін корисного використання об'єктів ОЗ (років).

Відповідно до податкового кодексу України статті 145 “Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів і мінімально допустимих строків їх амортизації” визначимо мінімально допустимі строки корисного використання для обладнання, яке необхідне для відкриття логістичного відділу. Для електронно-обчислювальних машин та інших машин для автоматичного оброблення інформації, пов'язаних з ними засобів зчитування або друку інформації, а також комп'ютерних програм визначений мінімально допустимий термін корисного використання обладнання 2 роки. Для меблів цей термін встановлений в 4 роки [48].

Таблиця 3.1.

**Витрати (обладнання) на відкриття логістичного відділу філії ТДВ
«Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»**

Найменування обладнання	Первісна вартість, тис. грн.	Ліквідаційна вартість, тис. грн.	Мінімально допустимі строки корисного використання, років	Амортизація, %
1	2	3	4	5
Ноутбук Vinga Iron S140 (3 шт.)	25,5	3	2	66
Принтер Canon I-SENSYS LBP113w (1 шт.)	5,5	0,8	2	62
Меблі (стілці – 3 шт., письмові столи – 3 шт., шафи – 2 шт.)	15	3	4	33
Придбання програми 1С:ТМС Логістика для контролю виконання рейсів	12	0	2	100

Джерело: складено автором на основі [48].

Отже, амортизація ноутбуків становитиме:

$$1 \text{ рік} = 25,5 * 66\% = 16,75 \text{ тис. грн.}$$

$$2 \text{ рік} = 8,75 * 66\% = 5,77 \text{ тис. грн.}$$

Амортизація принтеру становитиме:

$$1 \text{ рік} = 5,5 * 62\% = 3,41 \text{ тис. грн.}$$

$$2 \text{ рік} = 2,09 * 62\% = 1,29 \text{ тис. грн.}$$

Амортизація меблів становитиме:

$$1 \text{ рік} = 15 * 33\% = 4,95 \text{ тис. грн.}$$

$$2 \text{ рік} = 10,05 * 33\% = 3,32 \text{ тис. грн.}$$

$$3 \text{ рік} = 6,73 * 33\% = 2,22 \text{ тис. грн.}$$

$$4 \text{ рік} = 4,51 * 33\% = 1,49 \text{ тис. грн.}$$

Як видно з табл. 3.2 інвестиційні витрати (обладнання) на відкриття логістичного відділу філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» становлять 58 тис. грн. Загальні витрати на організацію роботи логістичного відділу філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» зазначено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2.

**Необхідні витрати на відкриття логістичного відділу
філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»**

Заходи	Витрати, тис.грн.
1	2
1. Купівля і встановлення устаткування	58
2. Пошук і підготовка персоналу	5
Всього витрати на відкриття відділу	63
1. Витрати на заробітну плату персоналу (3 чол.), 1 міс. =3*10= 30 тис. грн.	360
На рік 30*12= 360	
2. Нарахування на заробітну плату ЄСВ (22%): 1 міс. = 6,6 тис. грн.	79,2
На рік 6,6*12=79,2	
Всього витрати на забезпечення поточної діяльності	439,2
Витрати разом	502,2

Джерело: складено автором.

Загальний ефект від даної діяльності в грошовому виразі становитиме:

$$1168,01 - 502,2 = 665,81 \text{ тис. грн.}$$

Логістичний відділ має на меті оптимізувати шляхи доставки продукції, а також впровадити збірні вантажі. На філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» існує наступна проблема: вантажні машини заповнюють не повністю, що призводить до втрат прибутку і свідчить про нераціональне вико-

ристання транспорту. Перед логістами буде поставлена задача контролювати заповненість вантажівок при встановленому відхиленні 2 палети від максимальної місткості вантажівки. Раніше вантажівки заповнювалися в середньому на 44 палети при максимальній місткості 60 палет, що збільшувало кількість рейсів і відповідно витрат. За рахунок контролю з боку відділу логістики вдасться зменшити загальну кількість рейсів і отримати суттєву економію. Результати представимо в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3.

Результати оптимізації комплектації вантажівок логістичним відділом філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Роки	Базовий	Проектний
Середні витрати на один рейс, тис. грн. (заробітна плата, паливо, мастильні засоби і т.д)	12	12
Максимальна к-ть палет в машині, шт.	60	60
К-ть перевезених палет, шт./рік	298981	298981
Середня завантаженість палетами, шт.	44	58
К-ть рейсів	6795	5155

Джерело: складено автором на основі [54].

Загальний ефект від даної діяльності в грошовому виразі становитиме:

$$(6795 - 5155) \times 12 = 19680 \text{ тис. грн.}$$

Отже, загальний ефект від відкриття логістичного відділу та оптимізації комплектації вантажівок становитиме:

$$665,81 + 19680 = 20345,81 \text{ тис. грн.}$$

Визначаємо загальну вартість капітальних витрат (початкових інвестицій) на реалізацію запропонованого заходу:

$$ПІ = 63 + 439,2 = 502,2 \text{ тис. грн.}$$

Необхідні витрати на відкриття відділу логістики на філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» становлять 502,2 тис. грн.

Розрахуємо чистий прибуток за проектний рік:

$$ЧП = 40435 + 72 - 6753,2 - 992 - 20303,19 = 12458,61 \text{ тис. грн.}$$

Додатковий чистий прибуток від впровадження запропонованого заходу:

$$\Delta \text{Пр} = 12458,61 - (-7448) = 19906,61 \text{ тис. грн.}$$

Як бачимо, ефектом від відкриття відділу логістики на філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» є збільшення чистого прибутку на 19906,61 тис. грн.

Розрахуємо термін окупності (недисконтований):

$$\frac{\text{ПІ}}{\Delta \text{Пр}} = \frac{502,2}{19906,61} = 0,025 \text{ роки}$$

Фінансові результати проєкту відкриття відділу логістики.

$$\sum_{i=1}^t \text{НВ}_i = \sum_{i=1}^t \frac{\text{ЧГП}}{(1+p)^i}, \quad (3.6)$$

де p – ставка рефінансування НБУ 8%, станом на 24.04.2020 р. [42].

$t \approx 5$ років.

$$\begin{aligned} \sum_{i=1}^N \text{НВ}_i &= \frac{19906,61 + 37,1}{(1 + 0,08)^1} + \frac{19906,61 + 10,38}{(1 + 0,08)^2} + \frac{19906,61 + 2,22}{(1 + 0,08)^3} + \frac{19906,61 + 1,49}{(1 + 0,08)^4} \\ &+ \frac{19906,61}{(1 + 0,08)^5} = 79527,44 \text{ тис. грн.} \end{aligned}$$

Розрахуємо чисту нинішню вартість як різницю між сумою нинішніх вартостей, накопичених за весь життєвий цикл проєкту, та початковими інвестиціями:

$$\text{ЧНВ} = 79527,44 - 502,2 = 79025,24 \text{ тис. грн.}$$

Визначимо дисконтовий (гарантований) термін повернення інвестицій, який визначають як відношення початкових інвестицій до середньорічної нинішньої вартості:

$$T_d = \frac{\text{ПІ}}{\text{НВ}_{\text{ср}}}, \quad (3.7)$$

де $\text{НВ}_{\text{ср}}$ – середньорічна нинішня вартість:

$$\text{НВ}_{\text{ср}} = \frac{\sum_{i=1}^t \text{НВ}_i}{t} = \frac{79527,44}{5} = 15905,49 \text{ тис. грн.}$$

$$T_d = \frac{502,2}{15905,49} = 0,032 \text{ рік}$$

Визначимо індекс прибутковості, який визначається відношенням суми нинішніх вартостей, накопичених за весь життєвий цикл проекту, до початкових інвестицій:

$$\begin{aligned}
 \text{ІП} &= \frac{\sum_{i=1}^t \text{НВ}_i}{\text{ІІ}}, & (3.8) \\
 \text{ІП} &= \frac{79527,44}{502,2} = 158,36
 \end{aligned}$$

Оскільки $\text{ІП} > 1$, то інвестування доцільне.

Розрахуємо індекс доходності, що визначається відношенням чистої нинішньої вартості до початкових інвестицій:

$$\begin{aligned}
 \text{ІД} &= \frac{\text{ЧНВ}}{\text{ІІ}}, & (3.9) \\
 \text{ІД} &= \frac{79025,24}{502,2} = 157,36
 \end{aligned}$$

Тобто з 1 грн. інвестицій ми отримуємо 157,36 грн. дисконтованого чистого грошового потоку за весь період життєвого циклу проекту. Індекс доходності більший одиниці. Інвестування є доцільним.

Зведемо отримані результати в табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Основні показники ефективності від впровадження логістичного відділу на філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Показник	Результат
1	2
Початкові інвестиції (ІІ), тис. грн.	502,2
Додатковий прибуток (ΔПр), тис. грн.	19906,61
Нинішня вартість проекту (НВ), тис. грн.	79527,44
Чиста нинішня вартість проекту (ЧНВ), тис. грн.	79025,24
Термін окупності (років):	
а) недисконтований	0,025
б) дисконтований	0,032
Індекс прибутковості (ІП)	158,36
Індекс доходності (ІД)	157,36

Джерело: складено автором.

Отже, на підставі аналізу результативності запропонованого проекту відкриття відділу логістики на філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для

дітей» можна зробити висновок, що даний проєкт є прибутковим, оскільки очікується додатковий прибуток у розмірі 19906,61 тис. грн., індекс доходності і прибутковості відповідають нормативному значенню, а термін окупності менший за життєвий цикл проєкту.

3.3. Вплив запропонованого заходу на інвестиційну привабливість філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Для оцінки впливу заходу на діяльність філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» доцільно порівняти ефективність діяльності підприємства за проєктний рік порівняно з минулим.

Представимо результати в таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

Основні техніко-економічні показники діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

Найменування	Од. вим.	Роки		Відхилення	
		Базовий	Проєктний	Абсолютне, +/-	Відносне, %
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід від реалізації продукції	тис. грн.	167644	167644	0	0
Собівартість реалізованої продукції	тис. грн.	127209	127209	0	0
Валовий прибуток	тис. грн.	40435	40435	0	0
Інші операційні доходи	тис. грн.	72	72	0	0
Адміністративні витрати	тис. грн.	6314	6753,2	439,2	6,96
Інші операційні витрати	тис. грн.	992	992	0	0
Витрати на збут	тис. грн.	40649	20303,19	-20345,81	-50,05
Повні витрати на виробництво і реалізацію продукції	тис. грн.	175164	155257,39	-19906,61	-11,36
Чистий прибуток (збиток)	тис. грн.	-7448	12458,61	19906,61	267,27
Витрати на 1 грн. чистої виручки від реалізації	коп.	1,04	0,93	-0,12	-11,36
Чисельність працівників	осіб	169	172	3	1,78
Рентабельність діяльності	%	-4,44	7,43	11,87	-

Джерело: складено автором на основі додатків Б і Г.

Як видно з таблиці, рентабельність філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» зросла на 11,87 відсоткових пункти, а чистий прибуток збільшився на 19906,61 тис. грн.

Для оцінки впливу заходу на ймовірність настання банкрутства скористаємося моделлю Терещенка відповідно до формули 2.28.

Результати представимо в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Розрахунок проміжних показників моделі О. Терещенка

Показник	Базовий	Проектний
1	2	3
X1	0,2491	0,2491
X2	0,9841	0,9841
X3	-0,0112	0,0188
X4	-0,0444	0,0743
X5	0,1219	0,1219
X6	0,2531	0,2531

Джерело: складено автором.

Підставляємо отримані дані в формулу:

$$Z (\text{база}) = 1,5 \times 0,2491 + 0,08 \times 0,2491 + 10 \times (-0,0112) + 5 \times (-0,0444) + 0,3 \times 0,1219 + 0,1 \times 0,2531 = 0,12$$

$$Z (\text{проект}) = 1,5 \times 0,2491 + 0,08 \times 0,2491 + 10 \times 0,0188 + 5 \times 0,0743 + 0,3 \times 0,1219 + 0,1 \times 0,2531 = 1,01$$

Відповідно до розрахунків, бачимо, що коефіцієнт зріс з 0,12 до 1,01. Тобто, до впровадження заходу філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» перебувала під загрозою банкрутства. Після впровадження заходу загроза банкрутству філії зникла, проте фінансова стійкість все ще залишається порушена.

Згрупуємо всі показники, які необхідні для визначення інвестиційної привабливості підприємства, методом інтегральної оцінки.

Представимо показники оцінки майнового стану філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» в таблиці 3.7.

Таблиця 3.7

**Показники оцінки майнового стану
філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»**

№ п/п	Показник	Норм. знач.	Базовий	Проектний
1	2	3	4	5
1.1	Коефіцієнт зносу основних засобів	<0,5	0,3906	0,3906
1.2	Коефіцієнт оновлення	>0,1	0,0078	0,0078

Джерело: складено автором на основі додатків Б і Г.

Показники оцінки фінансової стійкості (платоспроможності) філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» наведемо в таблиці 3.8.

Таблиця 3.8

**Показники оцінки фінансової стійкості (платоспроможності) філії
ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»**

№ п/п	Показник	Норм. знач.	Базовий	Проектний
1	2	3	4	5
2.1	Власні оборотні засоби	>0	-21,410	-37,667
2.2	Власні довгострокові та середньострокові позикові джерела формування запасів та витрат	>0	-124115	-111656,39
2.3	Загальна сума основних джерел формування запасів та витрат	>0	-124115	-111656,39
2.4	Робочий капітал	>0	-124115	-124115
2.5	Коефіцієнт незалежності	>0,5	-0,016	0,003
2.6	Коефіцієнт фінансування	>1	-50,185	301,348
2.7	Коефіцієнт фінансової стійкості	>1	-0,016	0,003
2.8	Показник фінансового лівериджу	>0,4	0	0

Джерело: складено автором на основі додатків Б і Г.

Показники оцінки ліквідності активів філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» відображені в таблиці 3.9.

Таблиця 3.9

**Показники оцінки ліквідності активів філії ТДВ «Яготинський мас-
лозавод» «Яготинське для дітей»**

№ п/п	Показник	Норм. знач.	Базовий	Проектний
1	2	3	4	5
3.1	Поточний (загальний) коефіцієнт покриття	>2	0,785	0,785
3.2	Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості	=1	0,789	0,789

Продовження табл. 3.9

1	2	3	4	5
3.3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0,2	0,001	0,001

Джерело: складено автором на основі додатків Б і Г.

Також представимо показники оцінки прибутковості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» в таблиці 3.10.

Таблиця 3.10

Показники оцінки прибутковості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

№ п/п	Показник	Норм. знач.	Базовий	Проектний
1	2	3	4	5
4.1	Коефіцієнт прибутковості власного капіталу	>0,2	0,951	-2,799
4.2	Операційна рентабельність продажу	Збільшення	-0,044	-0,044
4.3	Коефіцієнт прибутковості активів	Збільшення	0,113	-0,190

Джерело: складено автором на основі додатків Б і Г.

В таблиці 3.11 наведемо необхідні показники оцінки ділової активності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей».

Таблиця 3.11

Показники оцінки ділової активності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей»

№ п/п	Показник	Норм. знач.	Базовий	Проектний
1	2	3	4	5
5.1	Продуктивність праці	Збільшення	991,976	974,674
5.2	Фондовіддача	Збільшення	1,670	1,670
5.3	Оборотність коштів у розрахунках (в оборотах)	<18	0,297	0,297
5.4	Коефіцієнт оборотності коштів у розрахунках (у днях)	<18 днів	1213,556	1213,556
5.5	Оборотність виробничих запасів (в оборотах)	>8	1,979	1,979
5.6	Коефіцієнт оборотності виробничих запасів (у днях)	<45 днів	181,874	181,874
5.7	Оборотність власного капіталу	>8	1,054	-37,667
5.8	Оборотність основного капіталу	>5	0,061	0,061

Джерело: складено автором на основі додатків Б і Г.

Всі основні параметри, що дозволяють визначити інтегральний показник інвестиційної привабливості філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» зведемо в таблицю 3.12.

Таблиця 3.12

**Основні параметри для визначення інтегрального показника
інвестиційної привабливості філії ТДВ «Яготинський маслозавод»
«Яготинське для дітей»**

Групові показники і їх вагомість, G_i , %	Показники у групах і їх вагомість, V_{ij} , %	Мінімальне значення показника, P_{ijmin}	Максимальне значення показника, P_{ijmax}	Фактичне значення показника, Φ_{ij}		Напрямок оптимізації, min (max)
				Базовий	Проектний	
1	2	3	4	5	6	7
I=20	60	1	2,5	0,391	0,391	min
	40	0,1	0,8	0,008	0,008	max
II=24	10	0	1300	-21,410	-37,667	max
	12	0	1500	-124115	-111656,39	max
	9	0	2300	-124115	-111656,39	max
	13	400	700	-124115	-124115	max
	13	0,5	1,5	-0,016	0,003	max
	15	2	3	-50,185	301,348	max
	15	0,85	0,9	-0,016	0,003	max
III=16	40	1	1,5	0,785	0,785	max
	40	0,3	1	0,789	0,789	max
	20	0,2	0,35	0,001	0,001	max
IV=14	33	0,3	0,8	0,951	-2,799	max
	33	0,5	0,9	-0,044	-0,044	max
	34	1,9	2,5	0,113	-0,190	max
V=26	9	0,1	1	991,976	974,674	max
	11	0,1	3,5	1,670	1,670	max
	13	0,4	0,8	0,297	0,297	max
	14	450	900	1213,556	1213,556	min
	12	0,8	1	1,979	1,979	max
	13	360	450	181,874	181,874	min
	13	1,2	1,5	1,054	-37,667	max
15	1,2	1,4	0,061	0,061	max	

Джерело: складено автором на основі [11].

Показники для розрахунку інтегрального значення інвестиційної привабливості «Яготинське для дітей» відобразимо в таблиці 2.11.

Таблиця 2.11

Показники для розрахунку інтегрального значення інвестиційної привабливості «Яготинське для дітей»

Групові показник і їх вагомість, Гі, %	Вагомість показників з урахуванням групової вагомості	Доля варіаційного розмаху	Ранг, R_{ij}		$\tilde{B}_{ij} \times R_{ij}$	
			Базовий	Проектний	Базовий	Проектний
1	2	3	4	5	6	7
20	12	1,5	-0,406	-0,406	-4,875	-4,875
	8	0,7	-1,132	-1,132	-9,054	-9,054
24	2,4	1300	-1,016	-1,029	-2,440	-2,470
	2,88	1500	-83,743	-75,438	-241,181	-217,260
	2,16	2300	-54,963	-49,546	-118,720	-107,020
	3,12	300	-416,050	-416,050	-1298,076	-1298,076
	3,12	1	-1,516	-1,497	-4,730	-4,672
	3,6	1	-53,185	298,348	-191,467	1074,052
	3,6	0,05	-18,322	-17,946	-65,961	-64,607
16	3,12	0,79	-1,013	-1,013	-3,159	-3,159
	6,4	0,5	-1,429	-1,429	-9,149	-9,149
	6,4	0,7	-0,301	-0,301	-1,927	-1,927
14	3,2	0,15	-2,327	-2,327	-7,448	-7,448
	4,62	0,5	0,302	-7,199	1,397	-33,257
	4,62	0,4	-2,361	-2,361	-10,908	-10,908
26	4,76	0,6	-3,978	-4,483	-18,934	-21,337
	2,34	0,9	1101,085	1081,860	2576,538	2531,553
	2,86	3,4	-0,538	-0,538	-1,539	-1,539
	3,38	0,4	-1,258	-1,258	-4,253	-4,253
	3,64	450	1,697	1,697	6,176	6,176
	3,12	0,2	4,897	4,897	15,279	15,279
	3,38	90	-1,979	-1,979	-6,690	-6,690
	3,38	0,3	-1,487	-130,556	-5,026	-441,281
3,9	0,2	-6,695	-6,695	-26,110	-26,110	
Сума	100	5953,29	454,279	663,618	567,744	1351,969

Джерело: складено автором на основі [11].

Інтегральне значення показника інвестиційної привабливості розрахуємо за формулою 2.26.

$$I \text{ (базовий)} = \frac{548,724}{100} = 5,487$$

$$I \text{ (проектний)} = \frac{1351,969}{100} = 13,519$$

Отже, запропонований захід – впровадження логістичного відділу, виявився доцільним. Результатом від його реалізації стало підвищення інтегрального показника інвестиційної привабливості більше ніж в 2 рази з 5,487 до 13,519, що свідчить про ефективність запропонованого заходу.

Висновки до розділу 3

В межах 3 розділу ми провели кореляційно-регресійний аналіз і визначили найбільш впливову статтю затрат на прибуток підприємства з метою оптимізації використання коштів по даній статті затрат. Таким чином, отримані моделі чистого прибутку підприємства дозволили досить точно визначити, що найбільший вплив на рівень чистого прибутку відбувається з боку витрат а збут.

Для оптимізації діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», зокрема зниженню витрат на збут, було запропоновано ряд заходів. Серед яких був обраний найдоцільніший – відкриття відділу логістики. Основною причиною стало те, що філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» витрачає великі грошові ресурси на оплату послуг зовнішнім агентам.

Функціями логістичного відділу в філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» визначили наступні: створення оптимальних маршрутів переміщення товару; обробка замовлень; постійне проведення аналізу логістичних витрат; обробка документації; контроль за виконанням постачальниками зобов'язань за укладеними угодами; організація, планування і контроль забезпечення діяльності складського господарства, а також управління товарними запасами; ведення 1С:TMS Логістика для контролю виконання рейсів; забезпечення ефективної взаємодії різних відділів філії.

Відповідно до результативності запропонованого проєкту відкриття відділу логістики на філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» дійшли висновку, що даний проєкт є прибутковим, адже очікується додатковий прибуток у розмірі 808,96 тис. грн., індекс доходності і прибутковості відповідають нормативному значенню, а термін окупності менший за життєвий цикл проєкту.

Ефектом від впровадження заходу стало зниження витрат на збут та відповідно збільшення чистого прибутку на 19906,61 тис. грн., показник рентабельності продемонстрував зростання на 11,87 відсоткових пункти. Для оцінки впливу заходу на ймовірність настання банкрутства ми скористалися моделлю Терещенка і визначили, що показник зріс з 0,12 до 1,01, що є свідченням покращення стану філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», адже загроза банкрутству філії зникла. Також зріс інтегральний показник інвестиційної привабливості з 5,487 до 13,519, це є додатковим доказом доцільності реалізації заходу.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Без вкладання коштів діяльність підприємства є неможливою, тобто без власних та залучених інвестиційних ресурсів. Для того щоб отримати залучені інвестиційні ресурсів підприємство повинно відповідати ряду характеристик, тобто бути інвестиційно привабливим. Інвестиційна привабливість підприємства – це сукупність характеристик виробничої, комерційної, фінансової, управлінської діяльності підприємства та особливостей інвестиційного клімату, які говорять про доцільність вкладання інвестицій в нього. Перемогу здобуває той об'єкт вкладення інвестицій, який виявляється більш інвестиційно-привабливим. Таким чином, основним завданням, реалізація якого зумовлює успіх у цій конкурентній боротьбі - це максимальне підвищення інвестиційної привабливості.

На сьогоднішній день утворилися дві групи оцінки інвестиційної привабливості підприємств. Перша ґрунтується на показниках оцінки фінансово-господарської діяльності та конкурентоспроможності підприємства. Друга група використовує поняття інвестиційного потенціалу та інвестиційного ризику. В Україні затверджена офіційна методика оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій відповідно до Закону України від 18 вересня 1991 року N 1560 (1560-12) "Про інвестиційну діяльність", яка також базується виключно на показниках фінансової звітності.

Визначили, що галузь молочної продукції в Україні посідає одне з основних місць в економіці країн. Ринок молочної продукції має тенденцію до сезонного коливання цін. Для ринку молочної продукції характерне те, що він повністю забезпечується продукцією вітчизняного товаровиробника. Частки експорту та імпорту в загальній структурі ринку відіграють несуттєву роль. Ринок української молочної продукції можна описати як висококонкурентний, на якому на сьогодні сьогоднішній день в Україні діють близько 350 підприємств з переробки молока. Лідерами з виробництва молочної продукції за часткою ринку на 2018

рік виступають «Данон Україна», група компаній «Молочний альянс», «Лакталіс» та «Люстдорф».

Підприємство «Яготинське для дітей» - це філія ТДВ «Яготинський маслозавод», яка входить до групи компаній «Молочний Альянс», орієнтована на випуск молочної продукції для дітей від 6 місяців. На заводі «Яготинське для дітей» виробництво відбувається повністю без втручання людини в закритому режимі. Підприємство «Яготинське для дітей» за перші 3 роки своєї діяльності стало абсолютним лідером у своїй ніші з ринковою часткою 40%.

В рамках дипломної роботи ми ознайомилися с діяльністю філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинський для дітей». Це унікальний для України окремо побудований спеціалізований завод з виробництва дитячої молочної продукції від 6 місяців, оснащений високотехнологічним обладнанням відомих на весь світ виробників, який введений в експлуатацію у жовтні 2012 року. Для виробництва молочної продукції ТМ «Яготинське для дітей» використовується виключно молоко екстра-класу в перевірених і сертифікованих постачальників, що відповідає всім вимогам українських і міжнародних стандартів, а наповнювачі у вигляді фруктів, овочів і ягід вирощуються в зонах, які визнані екологічно чистими і з виконанням всіх норм для виготовлення дитячого харчування.

Аналізуючи організаційну структуру управління філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», визначили, що існуюча організаційна структура управління на підприємстві відноситься до лінійно-функціонального типу. Тобто управління відбувається за лінійною структурою, а функціональні підрозділи сприяють лінійним керівникам у виконанні відповідних управлінських функцій.

Проаналізувавши показники діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» прийшли до висновку, що в цілому ефективність діяльності досліджуваного підприємства знизилась. Це відбулось значною мірою через постійне зростання витрат. Проте є і позитивні сигнали, вони викликані за

рахунок підвищення показників рентабельності в 2018 р. після суттєвого падіння в 2017 р.

В рамках оцінки інвестиційної привабливості було оцінено платоспроможність та ліквідність філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей». Таким чином, філією ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» за період 2016 - 2018 роки не було досягнуто абсолютну ліквідність балансу, тобто досліджуване підприємство не спроможне швидко реалізовувати активи й одержувати гроші для оплати зобов'язань. Для визначення фінансового потенціалу підприємства ми скористалися моделлю Терещенка, яка дала змогу визначити, що фінансова стійкість філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» відсутня, а інвестиційна привабливість відповідно низька.. Керівництво підприємства повинно замислитися про перегляд своїх планів на найближчі кілька років і вдаватися до радикальних і ефективних заходів, оскільки воно може остаточно втратити свою інвестиційну привабливість.

Також для визначення інвестиційної привабливості скористалися методом інтегральної оцінки розробленим за ініціативою керівництва Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій і визначили, що відбулося покращення інтегрального показника інвестиційної привабливості за 2017 рік з певним просіданням в 2018 році.

В 3 розділі було проведено кореляційно-регресійний аналіз і визначено, що найбільш впливова стаття затрат на прибуток підприємства є витрати на збут. Тому для покращення показників діяльності філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей», в тому числі зниженню витрат на збут, були запропоновані заходи. Серед них був обраний найдоцільніший – відкриття відділу логістики. Вибір спричинений тим, що філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» витрачає великі грошові ресурси на оплату послуг зовнішнім агентам.

Оцінюючи отримані результати розрахунків від відкриття відділу логістики на філії ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» визначили,

що цей проєкт прибутковий, оскільки очікується збільшення чистого прибутку на 19906,61, індекс доходності та прибутковості відповідають нормативному значенню, а термін окупності менший за життєвий цикл проєкту. Рентабельність діяльності підвищилася на 11,87%, а показник, який показує ймовірність настання банкрутства відповідно до моделі Терещенка, зріс з 0,12 до 1,01 і вийшов з категорії підприємств, яким загрожує банкрутства. Основним підтвердженням впливу заходу на підвищення інвестиційної привабливості стало зростання інтегрального показника інвестиційної привабливості з 5,487 до 13,519. Тобто, запропонований захід повністю виправдав свою доцільність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Білик В.В. Сутність інвестицій та наукові підходи до інвестиційної діяльності / В.В. Білик // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. –2015. – № 2(2). – С. 112-115.
2. Біловодська О.А. Логістика. Теорія та практика: навч. посібн. / О.А. Біловодська, В.М. Кислий, О.М. Олефіренко. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 321 с.
3. Бурлуцька С. В. Експортна детермінанта соціально-економічної пружності / С. В. Бурлуцька // Економічний форум . – Луцьк : Луцький нац. техн. ун-т, 2015.- №4. – С. 456-460.
4. Бурлуцька С. В. Сталий економічний розвиток у контексті системної парадигми / С. В. Бурлуцька // Економічний форум . – Луцьк : Луцький нац. техн. ун-т, 2016. – №1. – С. 91-95.
5. Бурлуцька С. В. Стратегія забезпечення пружності сталого розвитку національної економіки: теорія та практика : монографія / С. В. Бурлуцька; наук. ред. Н. Ю. Рекова. – Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2016. – 320 с.
6. Бурлуцька С.В. Шокові збурення соціально-економічних систем / С.В. Бурлуцька // Часопис економічних реформ. - Сєверодонецьк: Луганський національний університет ім. В. Даля, 2016. - № 1 (21). - С. 90-96.
7. Бурлуцька С.В. Менеджмент природних ресурсі в концепції сталого розвитку / С.В. Бурлуцький, С.В. Бурлуцька // Часопис економічних реформ. Луганськ: Луганський національний університет ім. В. Даля - 2017. - № 3(27). - С. 88-93.
8. Бурлуцький С.В. Діагностика ресурсного потенціалу сталого розвитку національної економіки: теорія та практика: монографія / С.В. Бурлуцький, С.В. Бурлуцька, О.В. Латишева. – Краматорськ: ДДМА, 2018. – 247 с.
9. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз: навч. посіб. / Ф.Ф. Бутинець. – Ж.: ПП «Рута», 2013. – 680 с.

10. Бутко М.П. Менеджмент інвестиційної діяльності / М.П. Бутко, І.М. Бутко, М.Ю. Дітковська. – К.: Центр навчальної літератури, 2018. – 215 с.
11. Вахович І.М. Методика оцінювання інвестиційної привабливості підприємства / І.М. Вахович, І.В. Олександренко, М.С. Забедюк // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – № 11. – С. 144-146.
12. Злотенко О.Б. Економічна безпека інвестиційної діяльності промислових підприємств: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.04 / Злотенко Олександр Борисович; Хмельниц. нац. ун-т. – Х., 2019. – 15 с.
13. Ільчук В.П. Інвестування: навчальний посібник / В.П. Ільчук. – Ч.: Черніг. нац. технол. ун-т, 2014. – 355 с.
14. Інвестиційна привабливість підприємства: сутність та фактори її формування / С. В. Урванцева // Молодий вчений. – 2014. – № 7(2). – С. 85-89.
15. Kovalev V., Burlutskiy S., Burlutska Sv. The «Resources Curse» Phenomenon in Context of Socio-Economic Transformation of Ukrainian Economy, in Głowski, P. and Kvilinskyi O. (eds), Economic Transformation in Ukraine: Comparative Analysis and European Experience . Warsaw: Consilium Sp. z o.o. – 2017. - P.147–155.
16. Конищева Н.І. Управління логістичною діяльністю виробничого підприємства: навч. посіб. / Н.І. Конищева. – К.: Центр навчальної літератури, 2015. – 95 с.
17. Косар Н.С. Стратегії розвитку молокопереробних підприємств України у сучасних умовах / Н.С. Косар, Н.Є. Кузьо, І.І. Білик // Агросвіт. – 2016. – № 4. С. 17–19.
18. Косова Т. Д. Організація і методика економічного аналізу: навч. посіб. / Т.Д. Косова, П.М. Сухарев, Л.О. Ващенко. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
19. Кривоногова І.Г. Підвищення інноваційно-інвестиційної активності промислового підприємства в трансформаційній економіці: автореф. дис. канд.

екон. наук: 08.00.04 / Кривоногова Ірина Геннадіївна; Одес. нац. політехн. ун-т. – Одеса, 2016. - 24 с.

20. Лазоренко В. В. Аналіз методів оцінки фінансової стійкості підприємства готельного господарства / В. В. Лазоренко // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2018 – № 1(13) – С. 127–129.

21. Латишева О.В., Бурлуцький С.В., Бурлуцька С.В., Екологічний аспект управління складовими ресурсного потенціалу сталого розвитку підприємств України: теорія та практика: монографія / О.В. Латишева, С.В. Бурлуцький, С. В.Бурлуцька,. – Краматорськ: ДДМА, 2020. – 300 с.

22. Лохман Н.В. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: практичний досвід: монографія / Н.В. Лохман, Т.М. Берідзе, Н.В. Пасічник. – К.: Щербатих О. В. [вид.], 2017. - 216 с.

23. Мостенська Т.Л. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник / Т.Л. Мостенська, Л.В. Шинкарук. – К.: Кондор, 2017. – 98 с.

24. Мулик Т.О. Аналіз господарської діяльності підприємства: навч. посібн. / Т.О. Мулик, Материнська О.А. – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 231 с.

25. Ніконова Н.В. Інвестиційна привабливість підприємств: сутність, фактори впливу та оцінка існуючих методик аналізу / Н.В. Ніконова // Економічний вісник університету. – 2017. – № 32(1). – С. 15-17.

26. Облікова ставка Національного банку [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://bank.gov.ua/>.

27. Окландер М.А. Логістика: навч. підруч. / М.А Окландер – К.: Центр навчальної літератури, 2018. – 67 с.

28. Олейнікова Л.М. Управління ефективністю інвестиційної діяльності суб'єктів підприємництва / Л.М. Олейнікова, А.В. Череп, Д.В. Крилов. – К.: Кондор, 2018. – 54 с.

29. Рзаєв Г.І. Методичні підходи оцінки інвестиційної привабливості підприємства / Г.І. Рзаєв, В.О. Вакулова // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2016. – № 1. – С. 132-134.

30. Сазонець І.Л. Інвестування: підручник для ВНЗ / І.Л. Сазонець, В.А. Федорова. – К : Центр учбової літератури, 2016. – 215 с.

31. Тернов С.О. Табличний процесор Microsoft Excel: навч. посібн. / С.О. Тернов, О.К. Копайгора – Д.: ДонНУЕТ, 2018. – 236 с.

32. Тринька Л.Я. Фінансовий аналіз. підручник / Л.Я. Тринька, О.В. Іванчук – К.: Алерта, 2014. – 657 с.

33. Тюріна Н.М. Логістика: підручник/ Н.М. Тюріна, І.В. Гой, І.В. Бабій. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 88 с.

34. Чекотовський Е.В. Статистичні методи на основі Microsoft Excel: навч. посіб. / В.Р. Бараз. – К.: Знання, 2018. – 315 с.

35. Череп А.В. Фінансовий аналіз: навч. посібник / А.В. Череп, О.В. Гамова, І.А. Козачок. – К.: Кондор, 2020. – 211 с.

36. Черниш С.С. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / С.С. Черниш – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 76 с.

37. Школьник І.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / І.О. Школьник, В.М. Кремень. – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 319 с.

38. Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 20 жовтня 2019 №1560-ХІІ року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.

39. Закон України “Про інноваційну діяльність” від 5 грудня 2012 року №40-ІV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

40. Закон України “Про режим іноземного інвестування” від 19 березня 1996 року №94/96-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80>.

41. Закон України “Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць” від 9 вересня 2019 року №5205-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5205-17>.

42. Кодекс України з процедур банкрутства: закон України від 18 жовтня 2018 року № 2597-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n1753>.

43. Консалтингова компанія "Logistic Consalting" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://l-consulting.com.ua/>.

44. Логістична компанія "Logistic Plus" [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.logisticplus.com.ua/>.

45. Наказ “Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»” від 19 липня 2013 року №z1223-13. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>.

46. Незалежна система якості «Добрий знак» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dobryiznak.ua/>.

47. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ukrstat.gov.ua/>.

48. Податковий кодекс України: положення про порядок визначення амортизації та віднесення амортизаційних відрахувань на витрати виробництва [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

49. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 12 "Фінансові інвестиції": закон України від 1 липня 2000 року №284/4505. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00>.

50. Постанова “Про затвердження Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні” від 2 лютого 2011 року №389-2011-п. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-2011-%D0%BF>.

51. Про затвердження Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій: закон України від 18 вересня 1991 року N1560 (1560-12) "Про інвестиційну діяльність". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98>.

52. Світовий ринок молока і українські перспективи [Електронний ресурс] // Milk UA – Режим доступу до ресурсу: <https://milkua.info/uk/post/svitovij-rinok-moloka-i-ukrainski-perspektivi>.

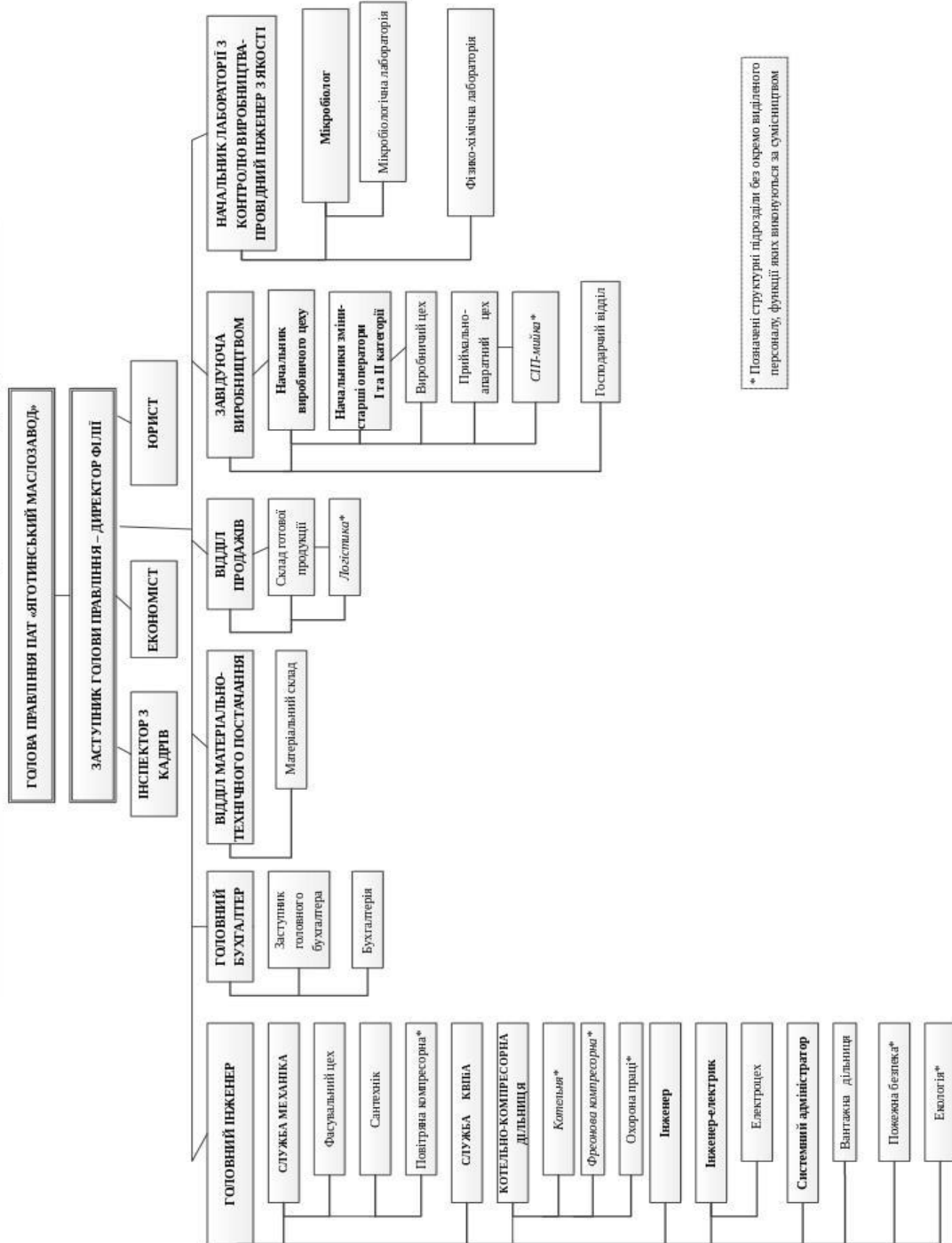
53. Топ-10 найпотужніших молочних заводів України [Електронний ресурс] // NM Global – Режим доступу: <https://nmglobaltrade.com/news/analytics-and-forecasts/top-10-samh-mosxnh-molocsnh-zavodov-ukrain-2017-i-2018>.

54. Яготинське для дітей» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://yagotynkids.com.ua/>.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

ОРГАНІЗАЦІОННА СТРУКТУРА
ФІЛІЇ ПАТ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» «ЯГОТИНСЬКЕ ДІТЯ ДІТЕЙ»

* Позначені структурні підрозділи без окремо виділеного персоналу, функції яких виконуються за сумісництвом

ДОДАТОК Б

Підприємств <u>Філія ТДВ "Яготинський маслозавод" "Яготинське для дітей"</u> за ЄДРПОУ (найменування)	Дата (рік, місяць, число)		КОДИ	
	2019	01	01	
				38073507

**Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2018 рік**

Форма N 2-к Код за ДКУД 1801008

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	167644	141967
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-127209	-112868
Валовий:			
прибуток	2090	40435	29099
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	72	110
Адміністративні витрати	2130	-6314	-4432
Витрати на збут	2150	-40649	-28598
Інші операційні витрати	2180	-992	-613
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	0	
збиток	2195	-7448	-4434
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		0
Фінансові витрати	2250	( )	( )
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	0	
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	0	
збиток	2295	-7448	-4434
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	( )	( )
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350		
збиток	2355	-7448	-4434

Продовження ДОДАТКУ Б

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-7448	-4434
Чистий прибуток (збиток), що належить:			
власникам материнської компанії	2470	-7448	-4434
неконтрольованій частці	2475		
Сукупний дохід, що належить:			
власникам материнської компанії	2480	-7448	-4434
неконтрольованій частці	2485		

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	304821	234190
Витрати на оплату праці	2505	18292	11390
Відрахування на соціальні заходи	2510	3959	2522
Амортизація	2515	16783	13294
Інші операційні витрати	2520	43301	31552
Разом	2550	387156	292948

ДОДАТОК В

Підприємств <u>Філія ПАТ "Яготинський маслозавод" "Яготинське для дітей"</u> за ЄДРПОУ	Дата (рік, місяць, число)		КОДИ	
			2018	01 01
(найменування)			38073507	

**Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2017 р.**

Форма N 2-к Код за ДКУД

1801008

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	141967	138793
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-112868	-101336
Валовий:			
прибуток	2090	29099	37457
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	110	244
Адміністративні витрати	2130	-4432	-3861
Витрати на збут	2150	-28598	-25114
Інші операційні витрати	2180	-613	-600
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-4434	8126
збиток	2195		0
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		0
Фінансові витрати	2250	( )	( )
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	0	
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		8126
збиток	2295	-4434	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	( )	( )
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350		8126
збиток	2355	-4434	

Продовження ДОДАТКУ В

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-4434	8126
Чистий прибуток (збиток), що належить:			
власникам материнської компанії	2470	-4434	8126
неконтрольованій частці	2475		
Сукупний дохід, що належить:			
власникам материнської компанії	2480	-4434	8126
неконтрольованій частці	2485		

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	234190	128490
Витрати на оплату праці	2505	11390	5766
Відрахування на соціальні заходи	2510	2522	1303
Амортизація	2515	13294	8770
Інші операційні витрати	2520	31552	22802
Разом	2550	292948	167131

ДОДАТОК Г

		КОДИ	
		201	01 01
Підприємств	Філія ПАТ "Яготинський маслозавод" "Яготинське для дітей"	за ЄДРПОУ	38073507
(найменування)			
Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)			
за 2016 р.			
		Форма N 2-к	Код за ДКУД
			1801008
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	138793	136336
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-101336	-96764
Валовий:			
прибуток	2090	37457	39572
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	244	173
Адміністративні витрати	2130	-3861	-2106
Витрати на збут	2150	-25114	-26598
Інші операційні витрати	2180	-600	-574
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	8126	10467
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		0
Фінансові витрати	2250	( )	( )
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	0	
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	8126	10467
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	( )	( )
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	8126	10467
збиток	2355		

Продовження ДОДАТКУ Г

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	8126	10467
Чистий прибуток (збиток), що належить:			
власникам материнської компанії	2470	8126	10467
неконтрольованій частці	2475		
Сукупний дохід, що належить:			
власникам материнської компанії	2480	8126	10467
неконтрольованій частці	2485		
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	128490	91155
Витрати на оплату праці	2505	5766	5250
Відрахування на соціальні заходи	2510	1303	1861
Амортизація	2515	8770	10136
Інші операційні витрати	2520	22802	24552
Разом	2550	167131	132954

ДОДАТОК І

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 30 червня 2018 р.**

Форма N 1   Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1740	2468
первісна вартість	1001	2290	3395
накопичена амортизація	1002	550	927
Незавершені капітальні інвестиції	1005	255	13651
Основні засоби	1010	103436	97316
первісна вартість	1011	158442	159684
знос	1012	55006	62368
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	105431	113435
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	24074	20428
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	5150	5877
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	5813	20460
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	388 824	501 356
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	90	104
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	846	596
Витрати майбутніх періодів	1170	709	179
Інші оборотні активи	1190	63	7
Усього за розділом II	1195	425569	549007
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	531000	662442

Продовження ДОДАТКУ ДОДАТОК Г

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-4980	-10680
Неоплачений капітал	1425	( )	( )
Вилучений капітал	1430	( )	( )
Усього за розділом I	1495	-4980	-10680
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	23578	31799
розрахунками з бюджетом	1620	118	213
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	163	211
розрахунками з оплати праці	1630	573	771
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	0	0
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	509737	635594
Поточні забезпечення	1660	873	973
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	938	3561
Усього за розділом III	1695	535980	673122
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700		
Баланс	1900	531000	662442

ДОДАТОК Д

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2017 р.

Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	138	1740
первісна вартість	1001	850	2290
накопичена амортизація	1002	712	550
Незавершені капітальні інвестиції	1005	29	255
Основні засоби	1010	92723	103436
первісна вартість	1011	134728	158442
знос	1012	42005	55006
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	92890	105431
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	15045	24074
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6355	5150
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2222	5813
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	220397	388 824
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	26	90
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	141	846
Витрати майбутніх періодів	1170	48	709
Інші оборотні активи	1190	32	63
Усього за розділом II	1195	244266	425569
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	337156	531000

Продовження ДОДАТКУ Д

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-546	-4980
Неоплачений капітал	1425	( )	( )
Вилучений капітал	1430	( )	( )
Усього за розділом I	1495	-546	-4980
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	15592	23578
розрахунками з бюджетом	1620	89	118
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	75	163
розрахунками з оплати праці	1630	249	573
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	0	0
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	320782	509737
Поточні забезпечення	1660	533	873
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	382	938
Усього за розділом III	1695	337702	535980
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700		
Баланс	1900	337156	531000

ДОДАТОК Е

Баланс (Звіт про фінансовий стан)			
на 1 липня 2016 р.			
		Форма N 1	Код за ДКУД
			1801001
Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	164	138
первісна вартість	1001	723	850
накопичена амортизація	1002	559	712
Незавершені капітальні інвестиції	1005	15	29
Основні засоби	1010	79910	92723
первісна вартість	1011	110098	134728
знос	1012	30188	42005
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	80089	92890
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	15231	15045
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	4023	6355
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130		
за виданими авансами		1191	2222
з бюджетом	1135	0	
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	111110	220 397
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	22	26
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	73	141
Витрати майбутніх періодів	1170	0	48
Інші оборотні активи	1190	9	32
Усього за розділом II	1195	131659	244266
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	211748	337156

Продовження ДОДАТКУ Е

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-8672	-546
Неоплачений капітал	1425	( )	( )
Вилучений капітал	1430	( )	( )
Усього за розділом I	1495	-8672	-546
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	13852	15592
розрахунками з бюджетом	1620	43	89
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	115	75
розрахунками з оплати праці	1630	212	249
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	0	
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	205627	320782
Поточні забезпечення	1660	382	533
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	189	382
Усього за розділом III	1695	220420	337702
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700		
Баланс	1900	211748	337156